

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KEPES HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára a magyar birodalom-
ban és Ausztriában
Egy évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Szerkeszti és kiadja:
BUDAY ALADÁR.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bpest, VIII., Szentkirályi-utca 28. b.

A német birodalom államaiba egész évre 5 kor.
Európa egyéb államaiba és Amerikába
egész évre 7 kor.
Egy petsor hirdetés ára 20 fillér.

Julius 31 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangelium	N a p		Nap hossza	C	H o l d		Hold- változás	
					kél	nyug.			kél	nyug.		
20 Vasárnap	Legsz. Megváltó	Lukács	7 Tamás	Máté	4	8	7 31	15 ó 24 p	☾	d. u.	d. e.	Holdtölte 20. d. 5 ó. 45 p.
21 Hétfő	Dániel pr.	(XXX, 41—47):	8 Prokopis	(VIII 28—34):	9	9	30	22 „	☽	7 35	4 58	
22 Kedd	Magdolna	Jézus sir	9 Pongrácz	Jézus ördö-	10	10	29	20 „	☽	8 4	6 0	
23 Szerda	Appolinár	Jeruzsálem	10 Nicopol 45 vt.	göt üz a né-	11	11	28	18 „	☽	8 32	7 5	
24 Csütörtök	Krisztina vt.	fölött az ő	11 N. Eufémia	mából és	12	12	27	16 „	☽	8 59	8 11	
25 Péntek	Jakab apost.	bünei miatt	12 Proklus	más csudá-	14	14	26	13 „	☽	9 26	9 19	
26 Szombat	Anna assz.		13 Gábor ark.	kat tesz.	15	15	25	11 „	☽	9 55	10 26	

Kártya és erkölcs, meg egzisztencia.

Hamarjában két kártya barlangot ugrasztott szét a fővárosi rendőrség egymásután. Nem csudálkozunk rajta. Ki ne kártyázna Budapesten, meg széles e magyar hazában? Kukkanj be a kávéházba, a korcsmába, a kaszinókba, a malomba, a diófa alá és a legnagyobb kánikula idején is látsz embereket mindenütt, kik szánalmas verejtékezéssel ütik a kártyát. Ahol csak többen összekerülnek magyarok, ott rövid ismerkedés után legott kiderül, hogy kártyázni mindenik tud és szeret és hogy kártya is van a kéznél.

A hazardjáték bűnénel nem érdemel több elnézést a megengedett kártyajáték sem. Mert nincsen az a forgatása az ördög bibliájának, mely két nagy kárt ne okozna. Az egyik az, hogy a kártyázás szenvedélye — ha az ember idejében nem védekezik ellene — annyira beleveszi magát az ember ösztönébe, hogy elvonja minden mástól. És nem csupán az okosabb és egészségesebb szórakozástól, hanem a kártyás elhanyagolja a mindennapi munkáját is, vagy elkésve fog hozzá, vagy hirtelen összezsugorodik, folyton nyugtalankodik és siet a pártihoz, melynek rabja. Hány kereskedő, iparos ment már tönkre, hány hivatalnok vesztette el állását, hány gazdaember került újra, mert többet foglalkozott a kártyával, mint a műhelyében boltjában, írószobájában vagy a földjén! Igaz, hogy szolid játékkal nem lehet vagyont veszíteni — de időt veszíteni lehet. Az idő

pedig pénz. Sőt egzisztenciát is lehet veszíteni. Az egzisztencia pedig majdnem minden. A dologra való idő nem tér vissza soha, ha egyszer elszalajtottad; a semmivé lett egzisztenciát újra építeni Istennek való föladat. Szóval nincsen anyagi kár és veszedelem nélkül a legszolidabb kártyajáték sem, ha valaki rabja lett.

De megrontja az ember erkölcsét is a szenvedelmes kártyázás; temérdek durva indulat, ingerültség fakad ki kártyázás közben. A kártyának van legnagyobb oka abban, hogy az emberek legkissebb okra fölpattannak és gorombán, neveletlenül viselkednek.

Azért korlátozni kell a kártyázást és lassan-lassan kiirtani. A rendőrség és csendőrség csak a kártyabarlangokat üldözheti. De a lelkesek, a tanítók, a józan családfők viseljenek hadat még az ugymondott jámbor kártyajátékok ellen is. Kivált a katolikus egyesületekben, népkörökben, ifjusági és legényegyletekben legyen mindenkorra tilalmas a kártya. Helyette más oktató- mulattató társasjátékokat kell beplántálni, különösen olyat, mik mozgással járnak *a szabad levegőn*, amit egy percze se mulasztson el az okos ember!

De általában mellőzni kell a kártyát. Ne legyen az kedves játéka senkinek. A hamis kártyásoktól óvakodni nem elég. Hanem óvakodni kell a kártyától általában, mert a kártya magában is — hamis dolog, nagyon hamis.

Kérünk czimeket, a hová mutatószámot érdemes küldeni.

Schlauch Lőrincz dr.

bíboros váradi püspök.

1824. márcz. 22. — 1902. július 10.

Ismét kidőlt a magyar katolicizmus egyik gránitoszlopa! *Schlauch* Lőrincz drt a római katolikus egyház bíboros főpapját, a váradi egyházmegye aranymisézés püspökét július 10-én, csütörtökön este 10 órakor magához szólította a Mindenható. A küzködő egyház lánglelkű harcost, a magyar haza tántorithatlan hűségű honfit, a trón sziklaszilárd támaszt, a tudomány hangyaszorgalmu munkást, a szegények bőkezű pártfogót veszítettek, sirassanak benne! Míg élt, pápa és király a legmagasabb kitüntetésekkel halmozták el, a nemzet megbecsülte, a nép szerette. Most keseregnek elmúltán.

Azonban vigasztalódní és megnyugodni kell Isten akaratján — aki őrködik fölötünk. Hogy kidőlt a hatalmas tölgy, női helyébe más, ifju, erős, egészséges. Az elköltözött után ne panasz, hanem imádság szálljon lelke váltságára. Ő pedig nyugodjék békében és az örök világosság fényeskedjék neki!

*

B. e. Schlauch bíboros Uj-Aradon született, hol atyja közszeretben álló építész volt. Iskoláit Aradon és Szegeden végezte, papnak a budapesti központi nevelőben képezték ki, 1847-ben aztán Lonovics csanádi püspök fölszentelte és levéltárosnak udvarában alkalmazta; rövid káplánkodás után tanára volt már a dogmaticának Temesvárott, azután a gyarmatai plébániát kapta. Mint ilyen vett részt az 1868-iki és 1871-iki autonomia kongresszuson. 1873-ban a szatmári egyházmegye püspöke lett. Szónoklatai, miket templomában, a főrendiházban és társulatokban tartott, a kath. közélet első rendű irányítói közé emelték őt. Résztvett a társadalmi élet minden mozzanatában, pártolta a művészetet és mindenütt ott láthattuk őt, ahol valami jó ügyért áldozatokat kelle hozni. 1887-nek tavaszán a váradi püspökséget adományozta Schlauch Lőrincznek öfelsége, melynek javadalmát így tizenötéven át élvezhette. Ez időszakba esik kiválóan fontos politikai szereplése, melyet a főrendiházban fejtett ki, mikor az egyházpolitikai törvények kerültek szőnyegre. Az ő *Memorandumát* annyira magáévá tette a király is, hogy csak ildomtalan hazudozásokkal és fenyegetésekkel tudták öfelségétől az egyházra sérelmes törvények szentesítését kicsikarni a kormányhatalom bitorlói.

Tanügyre, nevelési czélokra, közmívelődési intézetekre, irgalmassági házakra nagyon sokat áldozott, kivált élte utolsóbb szakában. Tudományával ez idő szerint Magyarországon nincsen, aki vetekedhetnék.

Az agg egyházfő 46 nap óta volt sulyos beteg. Gyomor és bélhurat bántotta, melyhez az utolsó héten tüdővizényősödés járult. Ez ölte meg. Előbb azonban nagy áhitattal fölvette az utolsó szentséget és a pápa apostoli áldását kérte, mit meg is kapott. Dicsőségben fénylő áldásos életét így fejezte be, ránk hagyván örökül hithűségének, munkaszeretetének és jóságának példaképét.

Forrongás Délafrikában.

A szabadság, ha vérbe fojtják is föltámad. Ezt mi már tudjuk a magunk historiájából s éppen ezért még a vereenigingi szomorú békekötés után se hitte Magyarországon senki, hogy a hősi bur nemzet most már végképpen letűnt a világtörténelem szinpadáról. S a kik a föltámadásban, az izaszág örökkévalóságában hittek, ugy látszik, nem is csalatkoztak.

Ma riasztó hírek érkeztek Dél-Afrikából a melyek megrontják a britek oly drágán vásárolt diadal-mámorát. A békekötéssel kár volt oly igen sietni, mert ez bizony még csak arra se volt jó, hogy növelje az új király koronázásának dicsőségét. A sebel-lobbal kötött szerződés lefegyverezte ugyan a burokat s véget vetett a háborúnak, de a burokat nem tette engedelmes rabszolgákká, sőt még csak hű alattvalókká sem. Ime ma megjött Dél-Afrikából az a távirat, mely, ugy sejtjük, egyszerre el fogja oszlatni Londonban a nagy diadal-mámort. A távirat, a melyet a Reuter-ügynökségnek küldtek Pretóriából, így szól:

A megkönnyebbülés érzése után, amelyet a háboru befejezése előidézett, most mindenütt reakció kezd mutatkozni. A volt National-Scout-okat, amelyek burokból alakultak és megadták magukat, folyton elkeseredetten üldözik azok a burgherek, akik végigküzdöttek a háborut. Néhányat közülök agyon is lőttek. Ez az ellenségeskedés olyan nagy, hogy a burgherek zöld jelvényeket viselnek megkülönböztetésül a National-Scout-októl és azoktól a buroktól, akik a háboru alatt letették a hűségüket, nem vesztették volna el függetlenségüket. A burok egyáltalán ugy tesznek, mintha nem vesztették volna el függetlenségüket és egész nyíltan viselik jelvényeiket. Sok burgher azt mondja, hogy azzal vetették rá őket a fegyverletételre, hogy hamisan közölték velük a békeföltételeket, amelyeket nem tartanak jogosultaknak. Sokan a hűség megszegésével vádolják a vezéreket. Egy ízben sok bur megadta magát vezérük tanácsára, aki azután azt mondta, hogy félreértették, mert ő nem tanácsolta a megadást Transzválból nagyobb az elkeseredés, mint az oránzi gyarmatban.

Senki sem érti ezt a táviratot annyira, mint mi, magyarok. Félszázaddal ezelőtt ugyanolyan elkeseredett harcot vívtunk szabadságunkért és nemzeti létünkért, mint most a burok s ugyanolyan sorsra jutottunk. Vereeniging, a bur Világos. És ha nem is oly hamar, mint most Dél-Afrikában, nálunk is szakasztott így kezdődött az a bizonyos reakció, mely megszüntette az osztrák megkönnyebbülést. A jó hazafiak, ha ezért bebörtönözték is őket, nálunk is viseltek jelvényeket, megkülönböztetésül a behódolóktól s nálunk is sutogott a nép árulásról és félreértésről. S bár nem történt árulás (alkalmasint Dél-Afrikában sem), nem tartott örökké a rabság: az Ausztriába bekebelezett magyar gyarmat fölszabadult.

Miért ne történhetnék meg ugyanez Dél-Afrikában is?

Az afrikai napnak nagyobb az ereje, — talán hamarabb kikelti a szabadság virágát az elvesztett haza vérral áztatott földjéből, mint itt nálunk, a mi zordonabb égövünk alatt. A bur föltámadásra aligha kell majd másfél évtizedig várni. Hiszen gyöngye az elnyomó s nincsen hóhér-munkára vállalkozó szövetségese.

De nemcsak a burok forronganak Dél-Afrikában, hanem ami az angolokra nézve még veszedelmesebb: a fekete néptörzsek is. A zuluk földjétől kezdve föl a Zambéziig harcra készülődnek a szercesen népek, akik a bur köztársaságok területén is nagy többségben vannak. A nagy háboru tönkretette előttük a fehér ember tekintélyét s rájuk nézve végtelenül sokat ér az a tapasztalás, hogy még az angol sem győzhetetlen. Most már tudják, hogy rabságba kellett jutniok a saját földjükön, mert vadember módjára, zárt sorokban rohantak rá az európaiakra. A két harcoló fél küzdelméből ők tanultak legtöbbet.

Az angolok is, a burok is bőven ellátták őket fegyverekkel és hadiszerekkel a háboru alatt s most jobban föl vannak fegyverezve, mint akármikor. A zuluk, kafferek, bazutók, szvázik, matabelek, grivák sok milliónyi népe rendes követéségek útján egyezkedik, miként lehetne közös erővel lerázni a fehér ember uralmát s az ősi földet visszaszerezni a fekete fajnak, sőt mi több: már gyűjtik a hadi kincset a közös pénztárba.

A riasztó, vésztijszó hírek arra vallanak, hogy Anglia már most, hat héttel a szomorú békekötés után válogathat az ellenségekben s töprenghet rajta, hogy kik ellen küzdjön először; a szabadságukat visszakövetelő burok ellen-e vagy a rá nézve még rémesebb fekete faj ellen, mely mindkettőjüket ki akarja, sőt ki is bírja üzni Dél-Afrika arany- és gyémántmezőiről.

A drága pénzen vett békeség tehát nem marad tartós. Az angolok máris kénytelenek készülődéseket tenni a háborura, mely pedig sokkalta véresebb lesz, mint a burok szabadságharca volt.

† SCHLAUCH LŐRINCZ dr.

POLITIKAI VILÁG.

Krónika a hétről.

Választási vérengzés — vitéségi érem.

Az általános választások során Tolna vármegye pinczehelyi kerületében polgárvér folyt. A függetlenségi Rátkay László állt szemben a néppárt jelöltjével. A hetek óta tartó korteskedés következtében a választás izgalmas és a küzdelem elkeseredett volt. A nagy, alkotmányos szenvedelmet fokozta, hogy a népet itatták is s így nem csoda, hogy az éljen-és abczugriadalomba belevegült a tettelegesen

ség is. Egy repülő kődarab megsebesítette az egyik esendőrt is, amint hogy az nem tudott különbséget tenni a civíl választó és az egyenruhás nem választó között. Erre eldördült a csendőrök fegyvere. Az éljen helyett a jajszó, a sirás, a vészkiáltások töltötték be a levegőt. A sebesültek segélyért esdéltek, a haldoklók szemei örökre lezárultak, mert őt ember halt meg, ennyi volt az áldozata a pinczehelyi választásnak.

A vizsgálat megindult, de az a halottakat nem támasztotta föl. A pinczehelyi kerületben is helyreállt a nyugalom s talán csak az áldozatok árvái és özvegyei emlékeznek immár a véres választási napra. De most ismét emlékezetbe jött a szomorú esemény. A lapok hiradásai szerint ugyanis azokat a csendőröket; akik a pinczehelyi választókra lőttek, magas kitüntetés érte. A „helyes fegyverhasználatért“ az egyik közülök az első osztályú vitézségi (?) ezüst érdemkeresztet, kettő pedig a másodosztályú vitézségi érdemkeresztet kapta. A fegyveres cselekedet tehát, amelyet a csendőrök fegyvertelen emberekkel szemben végrehajtottak, elvette jutalmát.

„Helyes fegyverhasználat?“ Kérdés, hogy ebben az esetben mi volt az a helyes fegyverhasználat? Az-e, hogy a csendőrök őt embert lőttek agyon és nem többet. Vagy az, hogy egyáltalán lőttek. Hogy a fegyveres férfiak nem hagyták elvenni fegyvereiket fegyvertelenek által. És mi ebben az a nagy-nagy vitézség, amiért a katonai legénységet, altiszteket érhető legnagyobb kitüntetéssel: a vitézségi érdemkeresztel kellett megjutalmazni? Ha a csendőr, a katonai kötelességét teljesítette, jó, meg kell azt jutalmazni. De a polgárvér ontásáért ilyen föltünő módon nagy katonai pompa, talán még zeneszó mellett is adni jutalmat, — ez nem helyes dolog. Ez az immár behegedő sebeknek fölszaggatása. Hát ez a kitüntetés nem arra való, hogy a különben nagyon nehéz szolgálatot teljesítő csendőrség iránt, kivált a nép lelkében a rokonszenvet növelje? Hiszen ott a pinczehelyi kerületben, a hány ember meglátja a csendőr mellén azt a fényes ezüstkeresztet, mindnek az jut az eszébe:

Ime, ezt azért kapta, mert a véretem, apámat, testvéretem, sógoromat agyonlőtte.

A Kossuth-párt megrovási kalandja.

A szabadelvű Pesti Napló, amely máskülönb melegen rokonszenvez a Kossuth-párttal, az önálló vánterületről elmélkedvén, a következő megrovási kalandban részesíti a Kossuth Ferencz elnöklele alatt álló pártot:

És mit tett a függetlenségi párt amaz öt esztendő óta, mióta az osztrákokkal való parlamentáris megegyezés lehetetlensége az ő sarkalatos programját az aktuálítás legfelső polczára helyezte? A függetlenségi párt nem tett semmit. Semmiféle parlamentáris akciózt nem indított, sőt ahányszor az események alakulása a kérdést mégis bevítte a parlamentbe, gondosan óvakodott attól, hogy az ügyet élére állítsa. Igaz, hogy elhatározta minden esztendőben, hogy országos, nagy akciózt indít, e végből felhívást fog intézni a nemzethez, hogy követelje a gazdasági függetlenséghez való jogát s központi és helyi megbizottak útján a mozgalmat egységesen szervezi. Ilyen határozatot hoztak néha egy esztendőben hármát is, még pedig nem is minden eredmény nélkül. Azok a helyi vezető emberek ugyanis, akik akartak és tudtak volna is egy-egy

megyében mozgalmat csinálni, az országos nagy függetlenségi párt részéről várták az iniciatívát. Minthogy pedig az a maga hangzatos határozataira egyszerűen ráfeküdt aludni, ennek az lett a következése, hogy még ezek a helyi akciók is elmaradtak. A pártnak egyetlen megmarkolható ténye ebben a kérdésben mindössze az az ismeretes interpelláció, melyet Kossuth Ferencz Széll Kálmánhoz intézett, amelynek a rendén parlamentáris lázadással fejegetett meg mindenkit, aki a Bánffy-Badeni egyezménynél rosszabb kiegyezési javaslattal merne előállni. Igazán különös! A függetlenségi párt vezére a helyzet képtelenségét nem arra használja fel, hogy a maga program-tételét állítsa oda, mint a kibontakozás egyetlen módját, hanem segít megvédelmezni azok álláspontját, akik vele elvileg teljesen ellentétes állásponton, a gazdasági közösség fentartásának hívei. Valóban, szinte úgy tűnik fel a dolog, mintha Kossuth Ferencz vezér a maga seregét a függetlenségi lobogó alatt nem a saját céljához vezetné, csakis arra használná fel, hogy Széll Kálmánt Koerberrel szemben támogassa, nem törődve azzal, hogy így elszalasztja az időt és alkalmat, mikor a viszonyok a gazdasági különválás megvalósítását ugyszólván tenyéren kínálták fel. A függetlenségi párt különös akcióját betetőzi vasárnap hozott határozata, amely szerint a mozgalom intézésében az Országos Iparegyesülethez csatlakozik. Tehát a nagy politikai párt, mikor egyik sarkalatos programjáról van szó, egy társadalmi egyesület vezérsége alá helyezkedik s attól várja az iniciatívát és a cselekvést. Ez olyan önbeismerés, amelyhez nem kell kommentár.

Ugy van. Ehhez nem kell kommentár. Amit a P. N. ír, azt mi már évek óta egyre-másra állítjuk a tényekre támaszkodva és a mi állításainkat, amelyeket pedig a következmények mindig az utolsó betűig beigazoltak, Kossuthék és kormánypárti barátjaik mindig gyanúsításoknak, inszINUACIÓKNAK minősítették. Hát higgyenek most Kossuthék a Pesti Naplónak.

A kivándorlás és bevándorlás szabályozása.

A miniszterelnök az őszre kívánja egybehívni azt a szaktanácskozmányt, melynek a bevándorlás nagyfontosságú kérdésének szabályozása a célja. Erre az ankétra több kiváló közigazgatási szakférfiu lesz hivatalos. A kivándorlás meggátlására irányuló nem kevésbé fontos javaslattal is ez időben szándékozik foglalkozni a kormány, hogy ezt az ügyet is — igéretéhez képest — kellő mederbe terelje. E tekintetben — értesülésünk szerint — a kormányelnök megvárja a pozsonyi kivándorlási kongresszus határozatait s úgy ezekét, mint a miskolci és dunántúli tanácskozások eredményeit is bevonja a szaktanácskozás körébe.

Láng Lajos diszelnöksége. Kopenhágából jelentik, hogy az ott tárgyaló nemzetközi tengerészeti kongresszus Láng Lajos kereskedelmi minisztert tiszteletbeli elnökévé választotta.

A kiegyezési tárgyalások. A magyar miniszterek és az osztrák kormány tagjainak több, mint nyolcz óra hosszágú tartó bécsi konferálása egyelőre csak annyit változtat a helyzetben, hogy a két kabinet egymással ismét érintkezésbe lépett. Ez az akcióra való áttérés, a korona kívánságára történt, de azért még nem jelenti azt, hogy a két kormány egymással bármily megállapodásra jutott volna. A szombati

tárgyalásuk folyamán tovább nem jutottak egy árva lépéssel sem. Nagyon valószínű, hogy a döntő megbeszélésre csak közvetlenül a parlamentek összeülése előtt kerül sor és csak akkor lehet majd szó arról, hogy megegyezik-e egymással a két kormány vagy nem egyezik meg.

A magyar iparosok panasza. A magyar iparosok már többször fordultak panaszszal a kereskedelmi miniszterhez, hogy az osztrák hatóságok a vám- és kereskedelmi szövetség viszonzossága daczára nem engedik meg áruiknak az osztrák vásárokon való árulását, míg az osztrák iparosok szabadon árulnak különösen a határszéli magyar piacokon. *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter most ismétlen jegyzéket intézett az osztrák kormányhoz, melynek hogy meg lesz-e a kívánt sikere, az nagyon kétes. Mint különben értesülünk, ebben a dologban az őszszel összejövő országgyűlésen ellenzéki részről interpellációt intéznek a kormányhoz.

Távozó miniszterek. Ő felsége a király személye körüli minisztere gróf Széchenyi Gyula megválni készül állásától. Helyébe *Karácsonyi* Aladár grófot, a zichyfalvai kerület képviselőjét neveznék ki. A változás néhány nap múlva bekövetkezik. — *Kállay* Benjamin közös pénzügyminiszter, a ki egyuttal Bosznia és Hercegovia kormányzója szintén távozni készül mindkét állásából. Helyét két emberrel fogják betölteni. Bosznia stb. vezetését. *Khuen-Héderváry* horvát bán vállalná magára, a közös pénzügyminiszteriumban azonban még nincs utódjáról biztos hír.

Légy hát magyar!

Légy hát magyar, ha itt születél,
Testestől-lelkestől magyar . . .
Virágozott ősink törzsökfája
S ne légyen lomhább rajt' a galy.

Segítsd elé édes hazádnak
Gyümölcsöt érlelő nyarát,
Békés a munka s mintha mégis
Hadur szeme mosolygna rád.

A kard: szived aczélpengéje
S erős hit és vasakarát
S fölzajlott lelked leng fölötte,
Ha lobogónk büszke, szabad.

Fajok és népek versenyében
Betöltsd őrálló helyedet
S az alkotásod békés rendén
Legyen a sasé két szemed.

Építs nehéz, szilárd alapra,
Öntsé érczbe, kőbe ezt: magyar!
S a tisztelet nevedre néma —
Hizelkedő nyelv rajta mar.

Légy hát magyar! Egyik szemedben
Lobogjon égő tűz-parázs
S határainkon szerte nézve
Vesékbe lásson be a más.

Emeld a gyöngét föl magadhoz,
Ha érző honfi szive van,
Egy csöppnyi gyöngyvér több nekünk, mint
A selymen suhogó arany.

S ha lesz, ki ellenünkbe gyűjti
Áruló gyáva táborát:
Űritsd ki s aztán vágd fejéhez
A keserűség poharát.

Légy hát magyar! A szivbe' véred,
Ajakadon a hang, beszéd . . .
Magyar voltodban láthatod csak
Isten világa itt be szép!

Tarcsafalvi Albert.

A búr háboru után.

— A Magyar Néplap tárczája. —

A történelemben eddig páratlan hősiességgel vívott s a szó legidealisabb értelmében vett bur szabadságharcz fegyverletétele után a számitó angol előveszi a papirozt és írást, s összeállítja mennyi pénz- és emberáldozatba került ez a háromszendős háboru.

A háboru költségei, nem számitva ide a békefeltételek értelmében a dél afrikai bur köztársaság rongálmányainak helyreállítására szükséges milliókat, Angliának 3 és fél milliárd koronánál jóval többet emésztettek fel. Tehát nem sokkal kevesebb annál a hadisarcznál, mit a poroszok a francziákra vetettek ki 1870-ben Sedán után.

Angol részről a háboruban elesett 22500 zsoldos; megsebesült 22829; fogságba került vagy elveszett 9553; a visszaszállított invalidusok száma 75430.

Különösen a háboru kezdetén hanyatlott erősen az angolok szerencse csillaga, addig mig Roberts Lord nem vette kezébe a főparancsnokságot. Persze a győzelemhez szokott angolokat, kik csak holmiféle kirándulásról, portyázásról ábrándoztak, ez a nemvárt sikertelenség kijózanította s egyuttal megtanította arra, hogy itt kemény diót kell törniök.

A bur vitézek száma papiroson 54800 volt a háboru kezdetén; de tényleg csak 36000 volt állandóan fegyver alatt. Egy hónapi háboruskodás után a Glencoe. Elandslaagte, Rietfontein, Nicholsons Nek mellett vívott ütközetekben elesett összesen 90 burvitéz és megsebesült 200, mig ugyanakkor angol részről volt 254 halott, 1066 sebesült 1338 fogoly. A burok közül eddig csak 120 került fogságba.

A modderi, stormbergi, kolensoi és spionskopi győzelmek megkivánták áldozataikat is. Elesett 677 vitéz; 123 meghalt, 1251 megbetegedett, és 2129 megsebesült. A foglyok száma 750-re emelkedett.

A Roberts éra nagy változást idézett elő. A bloemfonteini vesztett csatákban elfogtak 6500 bur

vitézt, az elesettek és sebesültek számát 8000-re teszik. Ezután a harcmezőn csak 26500 vitéz küzdött, míg 14000 bur visszatért a farmokba.

Ez történt 1900. márczius közepén. De az a 26500 bur sok dolgot adott Robertsnek. Úgyes guerrilla csetepatékban pusztították az angolokat, s nem hagytak nekik pihenőt, úgy hogy ugyanazon év októberében már 13500 angol halott volt, 15000 sebesült, 7800 fogoly és 35000 zsoldost kényszerültek visszaküldeni.

A burok is összeszámították eddigi veszteségüket s az 1900 október 1-én a következő statisztikát adta.

Volt kerekszám 3000 halott, 6800 sebesült és 12000 fogoly. Azok, kik még a háboru elején sebesültek meg, legnagyobb részt sebeikből kigyógyultak s újra sorakoztak a féltett szabadság szent zászlója alá. De 15000 bur elhagyta a csatát, farmjaiba ment s javarésze becsületszavát adta az angoloknak, hogy többé nem háboruskodik, 3500 pedig portugáll területre költözött át.

Igy állt az ellenfél ereje mikor Kitchener Lord megjelent.

Lord Kitchener minden héten összeállította a háboru statisztikáját. Ennek a statisztikának köszönjük azt a megközelítőleg pontos kimutatást, mely szerint 1900. október 1-től egész a háboru befejeztéig, tehát 1902. május 21-éig elesett összesen 1800 bur vitéz és fogságba került 13000.

A burok szerint 1900. októberig 12000 esett fogságba, ehhez ha hozzávesszük a háboru végéig fogságba kerültek számát, t. i. 13000, mint ahogy Kitchener számította, akkor csakugyan megkapjuk azt a számot, melyet Balfour az alsó házban közzétett a foglyokról, vagyis 25555 öt.

Az egész háboru alatt elesettek száma pedig nem több mint 4800, úgyhogy ötször annyi angol hullott el, mint a mennyi bur vitéz halt hősi halált.

Nemcsak az egyszerű farmlakók áldozták életüket és vérüket a hazáért, hanem a legelőkelőbb családok sarjai közül is sokak vére nedvesítette a hazaszentelt göröngyét.

A haza szabadságának vértanui megérdemlik, hogy nevüket a messze világrészeknek egykoron ugyanazon szent szabadságért küzdött unokák is olvassák, bár nevök élni fog a kicsiny, de szívós, életképes bur nemzet történetében és a későbbi ivadékok hazafias dalaiban időtlen időkig.

Hősi halált haltak : 1899. okt. 21. Kock tábornok Elandslaagtenál ; 1900. április 6 Villebois Marenil tábornok Boshofnál ; 1900. nov. 11. Fourie tábornok Belfast mellett ; 1901. decz. 14. Lichtenburg előtt Delarey hős bajtársa. Lemmer tábornok ; 1901. márcz. 20 Doornbergnél Botha testvére Piet Botha tábornok ; 1901. jan. 6. Duprez kapitány Senekal mellett, 1901. márcz. 10. Pearston körül a Kapföldön Swanepvel

kapitány ; 1901. szept. 10. Middelburgnál Van der Merwe kapitány, ki a megsebesült Malan csapatját vezette, 1901. nov. 2. Opperman Piet Berkenlaagtenál és 1902. jan. 5. az előbbinek testvére Opperman Keresztély Auerwacht mellett, hol két nap előtt megverte az angolokat ; 1901. jul. 31. Ficksburgnál Stejn Herman, az elnök testvére ; 1901. szept. 5. Delarey által vezetett rohamban Glumer tábornok ellen Zernst mellett Joubert öcsce, a fiatal Joubert ; 1901. decz. 22. Doornbergnél Haasebrock kapitány ; 1902. ápr. 12. Rustenburg mellett Dotgicter kapitány.

Jeltelen sirjok felett a nemzeti Génius virraszt.

A hadi törvényszék ítélete szerint agyonlövettek : Liebenberg kapitány Aliwal Northban 1902. jan. 11., Sauer, a volt kap. gyarmatügyi miniszternek testvére, 1901. ápr. 23., Coetze hadnagy Malan csapatjából 1901. jul. 13., Lotter csapatjából maga Lotter, a vezér, és tisztjei Schoeman, Wolfhaardt, Brida 1901. okt. közepe táján ; 1901. nov. 21. William Hofiger Rond ; 1902. jan. 18. Scheepers kapitány.

Ezeken kívül agyonlövettet még Cordua hadnagy egy állítólag Roberts élete ellen szőtt összeesküvés miatt és Broeksma árulás gyanuja miatt.

A háboru viszontagságainak áldozatul esett : Joubert tábornagy 1900. márcz. 27. az előbbi köztársasági elnök, Pretorius 1901. máj. 19 ; Krüger neje 1901. jan. 20 és Krüger fia Tjaart 1901. szept. 30.

Fogságba estek : Cronje, Prinslov és Abel Erasmus tábornokok ; Wolmaran és Ollivier ezredesek ; Albrecht őrnagy ; Clouwe, Wessel, Piet Delarey, a tábornok öcsce, Botha Keresztély, Botha Lajos testvére, Dreyer, Stejn elnök több rokona, Eloff, ki az 1900. máj. 14. Mafekingnél vívott csatában került az ellenség kezébe.

A háboru lezajlott ; a háboru démona, Rhodes Cecil meghalt ; a bur nép végkimerülésbe esett ; maroknyi serege már sokáig nem tarthatta volna magát ; VII. Edvárd koronázására uralkodják béke alattvalói közt ; a burokat pedig éltesse egy jobb jövőnek reménye, egy gondolat, hogy csatájok nem volt pártcsata, melyet bitorló önzés kívánt, csatájok a védelmezett jogok szentelt csatája volt s annak a sarjadó nemzedéknek, mely e hősök vérével öntözött földből táplálkozik, bizalma az ősi erényben legyen.

A szeretet.

Mi lenne a csillagokkal,
Ha vonzódás nem volna ;
Ha nem volna vonzásban a
Bolygók triljő atomja ?

S mi lenne az emberrel is,
Ha barátság nem volna ;
Ha a szívek millióiban
Szeretet nem lángolna ?

Urán, Neptun egymásnak rontna
S az ember is vért vérré ontna.

UJDONSÁGOK.

Az ájtatos spanyol király. A fiatal XIII. Alfonso spanyol király ájtatos lelkületéről tesz bizonyosságot az a jelenet, amelyet a hivatalos „Correo“ mond el a királyról. Anyja kíséretében a palotából jött ki a király, midőn épp akkor haladt arra egy pap, a ki a halotti Szentségeket vitte. A király anyja s a kíséretükben levő személyiségek azonnal térdre ereszkedtek s amikor a pap elvonult előttük, a király nem ült kocsira, hanem a papot ültette fogatába, maga pedig s a királyné födetlen fővel gyalog kísérték a kocsit egészen a haldokló lakásáig.

Makkai felgyógyult. Az ákosfalvi képviselő, Makkai Zsigmond, kiről ismételtén megirtuk volt, hogy súlyos beteg, mint M.-Vásárhelyről értesítenek, lábadozik. Már látogatásokat is fogad s pár nap múlva elhagyhatja a kórházat.

Chamberlain után Combes. Párisból távozozzák: Midőn Combes miniszterelnök tegnap délután a szenátus palotájából távozott, kocsijának tengelye eltört, a kocsi fölborult s a miniszterelnök az utca kövezetére esett. Combes, aki nem szenvedett veszedelmesebb sérülést, bérkocsiban folytatta útját.

Legyen igazi nemzeti ünnep ... Balás Árpád, az Országos Nemzeti Szövetség ügyvivő igazgatója azt a javaslatot nyújtotta be a szövetségi közgyűléshez, hogy igyekezzenek Szent István ünnepét egyetemes nemzeti jellegűvé tenni. Szent István nem csak mint szent nagy, aki apostoli működést fejtett ki a kereszténység terjesztésében, de éppen azért, hogy hazánkat belekapcsolta a keresztény kultúra szervezetébe és ennek a szellemében ezred évre kihatóan lerakta fejlődésének alapjait, egyike minden idők legnagyobb államférfiainak. Balás Árpád ezért azt indítványozza, hogy Szent István ünneplésébe a népet mentől szélesebb körben vonják be és ne csak egyházilag, de társadalmilag is ünnepeeljék történetünknek ezt a korszakalkotó alakját. Az indítvány minden elismerésére érdemes és, ha a szövetség akaratába belevonja az illetékes tényezőket bizonyára mindenütt vízhangra fog találni.

Egy régi magyar író halála. Dobsa Lajos, a múlt század derekán nagy kedveltségnek örvendett író, kosgyáni birtokán, végelgyengülésben elhunyt. Dobsa Lajos 1824-ben Makón született. Tanulmányai befejeztével 1843-ban Csanád vármegye tiszteletbeli aljegyzője lett, majd íraskodni és színészkedni kezdett. Föllépett Győrben, Kolozsvárt, Makón és Pesten. 1846-ban külföldi tanulmányutra indult s mikor két évvel később hazatért, kinevezték Csanád- és Csongrádmegyék kormánybiztosának. A világosi fegyverletétel után birtokára vonult vissza s onnan csak az ötvenes évek elején jött fel Pestre. „Öcsém, házasodjál!“ című színművének előadása után itt elfogták és becsukták a hirhedt Neugebäude-be, ahol 6 hónapot töltött, azután pedig Pest területére internálták 1869-től fogva két cikluson át Makót képviselte az országgyűlésen s 1874-ben megházasodott. Egy évre rá visszatért Kosgyánra s ott telepedett meg. Irodalmi tevékenysége elég jelentős arra, hogy nevének maradandó helyet biztosítson irodalomtörténetünkben. Több színművet is irt, melyek közül IV. László és Brankovics György című tragédia ma is műsoron vannak; Vigjátéktárgy című vigjátékával pedig 1861-ben megnyerte a Karátsonyi-féle száz aranyas pályadíjat. Utolsó színműve az „Ildikó“, mely könyvalakban is megjelent. Az agg költő egészen haláláig tevékenyen szerepelt a szépirodalom terén.

A velencei Szent Márk-templom veszedelme. A szent Márk-templom harangtornya kedden délelőtt fél tíz órakor leomlott és magával rántotta a San sovino-logettát és a szomszéd Palazzo Reale-nak egy részét- Emberéletben nem esett kár, mert a leomlás előrelátható volt és a teret kiürítették. Azon a helyen, ahol a torony állott, most 30 méter magas romhalmaz hever. A Márk-tér és környéke kövekkel van borítva. A lakosság körében nagy a rémület. A hatóságok képviselői megjelentek a helyszínén és elrendelték a romok gyors eltakarítását. A velencei Szent-Márk campanile egyike a legérdekesebb középkori építészeti emlékeknek. Négyszegletes, keskeny harangtorony volt, melyről oly gyönyörű kilátás kínálkozott a Velence előtt elterülő sik tengerre. Históriai nevezetességű volt ez a torony onnan is, hogy Napoleon egészen föllovagolt rajta, hogy lóhátról élvezhesse a torony magasságából kinálkozó kilátást, melyen egészen az isztriai hegyekig lehet elnézni. A campanile a Szent-Márk templom mellett állt. Magassága 98 méter volt. Különös nevezetessége volt a logettája, mely 1450-ben készült Sansovintól, továbbá az a négy bronz szobor és az érczajtók, melyeket 1750-ben helyeztek el ott. A torony összeomlását valószínűleg a sűrű harangozás okozta.

Meghalt az ijedtségtől. Milján József, a zágrábi székeskáptalan kanonokja, tegnap kocsival tért hazafelé látogatóból. Utközben egy vasúti keresztezésnél az épen arra haladó vonat elütötte kocsiját. Milján az összeütközés folytán nem sérült meg, de az ijedtségben szívszélhűdést kapott és abba rögtön bele halt. A tragikus eset Zágrábban általános részvétet keltett. Milján egyike volt a papság legnépszerűbb tagjainak és határtalan tiszteletben állott. Az előtt mint osztálytanácsos tagja volt az országos kormányának. Milján néhány év előtt a horvát kormányánál a vallásügyek előadója volt.

Az új tengerészeti akadémia. A magyar kormány a kereskedelmi tengerészeti akadémia számára. Fiumében új hajlékot épített. A kereskedelmi miniszterium kétszáznegyven ezer koronát utalványozott ki erre a célra és az építéssel Pecz Samu műegyetemi tanárt bizta meg akinek a tervei alapján már meg is kezdtek az építkezést. Fiumében nagy örömmel látják az új intézetet, melyet a jövő évben átadnak rendeltetésének.

Kenyerkereset az utcán. Az utca a legtágabb tere a kenyérkeresetnek. Párisban 20.000-nél több azoknak az embereknek a száma, akik szivarvéget gyűjtenek burnógyárak részére; egy-egy ügyes gyűjtő 5-7 frankot is megkeres napjában. Londonban vagyonna tett szert egy szemét-gyűjtő azzal az ötletével, hogy elveszett tárgyakat szerzett vissza a tulajdonosaiknak. Ma már czége van, amely az elveszett kulcsokat a házhoz szállítja. Csekély összegért biztosítja kulcsait, annak egy patenláncot ad a cég, azzal a fölirással, hogy aki a kulcsokat megtalálja, öt shilling jutalmat kap a cég irodájában. A nagy reklámmal hirdetett vállalat csakugyan megszerzett eddig minden elveszett kulcsosomót, de egyszersmind új foglalkozás számára nyitott teret — a kulcs-tolvajoknak.

A nagy városok utcáin virágozik a reklám, amely napról-napra tökéletesedik s el lehet mondani, hogy ez lesz a XX. század művészete. A reklám ezer és ezer embernek ad ma kenyeret, Londonban egymagában ötezer a száma azoknak a sandwichman-eknek, akik a mellükön és hátukon óriás hirdetésekkel besétálják az utcákat. Newyorkban reklám-célra kibérelt arcokat láthatni, amelyek irással vannak te-
toválva.

A világvárosok hírlapjainak hirdetései közt tárul elénk a legtöbb meglepetés. A londoni lapok némelyikében hasábszámra ajánlkozik és kerestetik gyászkiíret, „illő fekete ruhában, méltóságteljes megjelenéssel, akik sirni is tudnak.”

Nagy tűz egy községben. Szent-Gál veszprémmegyei községben a múlt csütörtökön délután 60 ház különféle melléképületekkel együtt teljesen leégett. Valószínű, hogy a tüzet gyermekek vigyázatlansága okozta. A kár nagy, de részben megtérül a biztosítás révén. Veszprémmegye egyik legmagyarabb s legrégebb községét érte a veszedelem. Erdékes történeti multja van Szent-Gál községnek. Mátyás király kegyét különösen birták a szentgáliak. A király gyakran vadászott a szentgáli erdőségekben, amelyek körülbelül 40 ezer holdnyi területen fekszenek. Mátyás király nemesi rangra emelte a szentgáliakat, akiknek a „szabad királyi vadászok” czímet is adományozta s szabad vadászati joguk egészen 1848-ig fenmaradt. A magyarosodás érdekében is sokat tett a község tősgyökeres magyar lakossága; a szomszédos falvak idegen ajku lakossága nagyrészt megmagyarosodott, anélkül, hogy Szent-Gál veszített volna magyarságából valamit.

Szülői szeretet. Szegényember-történet ez. Abból a világból való, hol a mindennapi kenyér is nagy áldás. Egy szegény család szomorú sorsa van benne. — Csöndes megelégedésben éltek. A férfi kárpitos volt; huzta-huzta egymásután piros ripszszel, sárga plüssel a garnitúrákat. Sokat dolgozott. Mikor hazament a munkából, csupa por volt a keze, az arca. A fáradtság porát ilyenkor lecsókolta róla a feleség, meg a kis ragyogó fiacskája. A kis legény már ki tudta mondani a papa meg a mama szót; gyönyörűség volt nézni, hogyan adott pacsit s mikor csipegetni kezdte az ételt, mint valami kis madárka — szerette volna megenni az ember. S egyszer csak csöndesebb lett az apró jószág; — nem szaladgált már a szobában s a torkára mutatott, hogy ott fáj. Aztán a torkára sem mutatott már; kiterítve, falfehéren pihent. Halál volt az egyik szobában; másikban csirájában levő élet; aszszony feküdt ott boldog állapotban. Az apa nem járt már munkába; hozzá sem nyult az ételhez; csak sirt, könyezett egész nap, a kis fiuk mellett. Jöttek a rokonok; — az aszszonyhoz küldte őket a férfi.

— Menjete be, vigasztaljátok meg; — ráfér. A rokonok bementek az asszonyhoz s mire visszajöttek, hogy elbusuzannak az embertől — már nem élt . . . Megrepedt a szive fia után . . .

Viharok mindenfelé. A múlt héten ismét óriási vihar száguldott végig nemcsak Magyarországon, de a külföld némely vidékén is és mindenfelé tetemes kárt okozott különösen a vetésekben, a melyeket néhol teljesen tönkretett. Zágrábból jelentik, hogy ott nagy vihar volt, mely az érsekí palotában és a Peters- és Maximir-utcákban nagy pusztítást okozott. A katonai lövőtéren öt-hat nagy tölgyet döntött ki a szél. A Peters-uton a régi gesztenyefasor egészen tönkre van téve. Egyetlen fa sem maradt sértetlen s az uton lehetetlen közlekedni a ledöntött fák miatt. A Makszimir-uton a telefon- és táviródrótokat tépte össze a vihar. A szamobori vonalon a zágrábi 8. számú vonat összeütközött a vihar következtében kisiklott három kocsival. — Ausztria felső részében is nagy esőzések voltak heves viharokkal. Az Óriáshegységben heves vihar dühöngött, mely 15 hidat pusztított el. A réteket sok helyütt elöntötte a víz. Heves vihar volt Boroszlóban is. — A viharokról érkező jelentések pusztító jégverésről adnak hírt. Jégverés volt az ország majd minden részében. Hidvég, Sármaság, Győrtelek, Balla, Haraklány és Czi-

gányi községek határában nagy jégeső volt, amely óriási károkat okozott. A jég egyik-másik községben a házak fedeleit és az ablakok keresztfáit is összezúzta. — Pécsről jelentik, hogy ott a múlt héten óriási zivatar tombolt az egész vidék fölött. Jégeső is volt. A csakhamar méternyi magasságra emelkedett esővíz elöntötte a mélyebben fekvő utcákat. Az egész vármegyéből és a szomszédos Szlavoniából, ahol igen szépek voltak a természetvilágítások, most rossz hírek érkeznek. A három utolsó nap alatt állítólag a termésnek majdnem 50 százaléka odaveszett. A szőlők is, amelyek nagyon szépen álltak, kiszámíthatatlankárokat szenvedtek.

Tehénuzsora. A magyar aktacsomagba gyűjtötte a Magyar Gazdaszövetség azokat az adatokat, amelyek az uzoráról legutóbb tartott értekezleten a nyilvánosságra kerültek. Szomorú akták nagyon, mert azt látjuk belőlük, hogy egyes lelkiismeretlen emberek mint fosztják ki a hiszékeny, egyszerű parasztnépet a pénzuzsora és különösen az áruuzsora révén. Amit az ember hitelbe vagy kölcsönön kap, az sohasem lehet drága, tartják azok, akik nem gondolnak a jövőre s így történik azután, hogy sokszor olyan föltételeket fogadnak, amelyek okvetlenül romlásukra vezetnek. Ujabbán, különösen a főváros környékén, az uzorának egy új módja kezd terjedni, amelyre szintén fölhevítjük az illetékes körök figyelmét. Vanak emberek, akik a vásáron összeharásolják a sovány teheneket és ezeket azután odaadják a parasztnak kölcsön. A tehén értékét, 130—140 frtot, jelzálogilag biztosítják. A paraszt köteles a tehenet jól tartani, borjúját, amely szintén a kölcsönadót illeti, fölnevelni. Abban az esetben, ha a tehén megdöglik, a gazdának ki kell fizetni az árát, mert ha ezt nem teszi, a jelzálogos követelés alapján elárverezik kis vagyonát. Mindezen fölül pedig fizet a paraszt naponként tíz krajczárt a tehén használatáért, vagyis egy esztendőben harminczhat forintot, ami egymagában, ha a tehén értéke száz forint, harminczhat százalékos uzorakamatot jelent. A szerződésben, aminő a minap került egy fővárosi ügyvéd kezébe, még az is foglaltatik, hogy a kölcsönadó bármikor visszaveheti a tehenet és ezt meg is teszi, ha a tehén jól meghizott s jó pénzért tudhat rajta.

Nagy bányarobbanás. Johnstownból (Pennsylvania) jelentik: A cambriai bányában nagy robbanás történt, melynek áldozatai nagyobb részben magyar és osztrák állampolgárok. Azt hiszik, hogy a bányatársulat amely eddig szerencsétlenül járt bányászai hátrahagyottjainak mindig 1000—1000 dollárnyi kártérítést adott, ebben az esetben is így fog eljárni.

A legöregebb emberek. Londonban egy érdekes klub van: a Százévesek Klub-ja, amely nemrég bizottságot küldött ki, hogy kutassa föl Európa legöregebb emberét s hívja meg diszelnöknek. A bizottság, mint Londonból jelentik, most számolt be kutatásának eredményéről. A jelentés szerint nem tudtak öregebb embert találni Rodofszky Izaiás moszkvai lakosnál, aki most százharminczhat esztendő. Még korántsem törődött ember, kitünően lát, csak a hallása gyöngült meg kissé az utóbbi időben, amin — ugymond — ő maga is nagyon csodálkozik, mert életében soha nem volt komoly beteg. Azt mondja, hogy mértékletesen élt, keveset ivott, de sokat pipázott. A hosszu életkor már a családjában van, az apja százhusz esztendő korában halt meg. A legöregebb asszonyt, akit nem lehet azzal gyanusítani, hogy hiúságból eltagadott néhány esztendőt, nem Európában, de Amerikában találták meg. Hallifield Nancy a neve, most száztizenné esztendő. Angolország legöregebb asszonya a százkilencz éves Neve Margit, aki még egészen jó egészségben van. Emlékezőtetsége nem gyöngült, csak igen ritkán olvas szemüveggel, de bot nélkül már nehezen tud járni. Érdekes öreg ember a százhárom esztendő Sims György, aki állandóan nagyon érdek-

lódott a sport iránt. Most automobiljai vannak, de — mint mondja — nagyon sajnálja, hogy kerékpározni nem tud megtanulni, mert egy kicsit későn fogott hozzá. Kiválik még a londoni öreg asszonyok közül Smith asszony, aki százöt éves, tiz gyermeke volt, de ezek közül már csak egy él. A százkét esztendő s Rikárd Károly majdnem minden reggel kilovagol s olyan jó színben van, mint egy hatvanesztendő öreg ur. A napoleoni háboruk idején Wellington hadtestében szolgált s mint kadét vett részt a waterlooi ütközetben. Az öreg emberek közt talán egy Dnaper nevű száznegy esztendő s cigány a legérdekesebb, aki Witney Wood-ban lakik; de csak négy esztendő óta; száz-évesnek kellett ahhoz lennie, hogy fölhagyjon a kóborlással. Ez a cigány nagy ivó és még most is becsip jóformán mindennap. Különben bámulatosan egészséges ember; bot nélkül jár, jól lát és tiszta csengő hangon énekel még ma is. Az anyja száznyolcz esztendő s volt, mikor meghalt, az öreg cigány fia pedig nyolcvanhárom esztendő s és még most is kitünő tánczos.

Tizenegy év után. 1891 - ben Késmárky Béla, a 3-ik szegedi honvédszázados ezred fiatal és könnyelmű főhadnagya 1200 koronát emelt el saját céljaira az ezred pénzből. Mikor ez nyilvánosságra került, a főhadnagy hamar Amerikába szökött. Most tizenegy év múltán az ifiúr

Hichigem állam Keepenst városából levelet irt Szegedre, csatolva soraihoz egy 1200 koronáról szóló chequet is. Leveleiben egyebek közt a következőket írja: „Azt hiszem, hogy magam előtt

e tettemmel befejeztem vezeklésemet. Magam előtt, mert az ugynevezett világgal nem sokat törődöm. Megtanultam, hogy az emberi lélek a becsületes munkában megacézlosodik, megtisztul és kiveti magából azt a salakot, melyet a könnyelmű élet halmoz föl benne. Egy pontja van azonban a világnak, amelylyel most is örök lelki hadban élek, Erdélyben levő ősi családi fészünk, Kentelke, ahol a Késmárkyak éltek s ahol ősz édes apám ma is él. Az itt levő hagyományok, emlékek egyre vádolnak engem s nehézzé teszik a közeledést . . . Arra kérem a pa-

rancsnokságot, hogy a kár megtérítéséről atyámat sürgősen értesitse“.

A kit háromszor temettek el. Érdekes dolgot irnak Beregszászról: Mult év augusztus havában történt, hogy Felső-Vereckén *Matola* Jurkó ottani lakost udvarán halva találták. Felesége és ennek szeretője ellen merült föl a gyanu, hogy eltették a láb alól. Mire azonban ez a hír kiszivárgott, akkorra már *Matola* Jurkót eltemették. A kiszállott bizottság ekszhumáltatta, s fölboncsolás után újból eltemette. A megbolygatott holtest azonban még most

sem érte el végzetes nyugalmát. Az igazságügyi orvosi tanács annak megállapíthatása céljából, vajjon *Matola* Jurkót megfojtották-e, vagy szívszélhűdés ölte meg, megkereste a királyi törvényszéket a holtest újabb kiásatása s Budapestre küldése iránt. Ez meg is történt. A napokban visszaküldték a hullát, melyet Felső-Vereckén most már harmadszor s remelhetőleg utóljára temettek el.

A szatmármegyei közigazgatás. Amult héten több napilap megírta, — mint ahogyan mi is megírtuk — hogy rossz szul megyen a gazdálkodás Szatmár vármegyében, sok mulasztás történik s számos tisztviselő ellen csak a fegyelmi eljárás van folyamatban. Nagy-Károlyból most azt jelentik, hogy az ujságok e vádja következtében a megyei tisztviselők elhatározták, hogy az ügyben rendkívüli közgyűlést tartanak, amelyen miniszteri vizsgálatot

kérnek maguk ellen. Helyes! Csak a belügyminiszter hosszu türesét és közönyét csudáljuk nagyon, melyek miatt a Juon, Grigor és Aleksza féle magyarországi köztisztviselőknek még maguknak kell kérni a fegyelmi elintézt!

Terjeszszétek a „Magyar Néplapot!“

Hirdetmény. Takácsy Lajos nevű egyént keresek. Levélbeli jelentkezések Steinbrenner Ker. János címére, Budapest, VIII. ker. Szentkirályi-utca 5. sz. alá intézendők.

SZENT ANNA ASSZONY.

Anna asszony.

— Julius 26. —

A legdicsebb anyának anyja
Voltál te boldog földi nő.
Szűz Máriának — s szent erényét
Tetőled nyerte ő.
Szűz tisztaságát, angyallelkét
Tetőled nyerte jó anya,
Te voltál példája — hasonló
Hozzá a földön nem vala.

Óh, milyen boldog volt a lelked,
Mikor fölszállt az Úr elé
S megtudhatod, hogy lányod Fiának
Anyjául rendelé.
Óh, milyen boldog volt a lelked,
Te jámbor életű jó anya,
Hogy a kinek példája voltál,
Hozzá hasonló nem vala.

Anyák! Előttetek lebegjen
Szent Anna asszony élete,
Csak így lesz lányotok a tiszta
Erények gyermeke.
S dicsérvétek, kinek leánya
A legdicsebb, a szűz Anya,
Kinek példája volt — s hasonló
Hozzá a földön nem vala.

A gyermek neveléséről.

III.

A kötelesség teljesítése a legfontosabb az ember életében s azért ezt a tulajdonságot korán kell beleoltani a gyermek lelkébe. A világ legnagyobb emberei nagyságukat első sorban annak köszönhetik, hogy kötelességüket szigorú pontossággal teljesítették. A henyé emberek azért nem tudnak boldogulni, mert azt gondolják, hogy semmi sincs eléjük szabva... pedig hát nagyon sok elvégezni valójuk volna.

Minden ember a világon bizonyos életpályán halad. Az életpálya megválasztása természetesen a saját tetszésétől függ; de ha elhatározta, hogy ezt vagy azt a foglalkozást űzi, le kell küzdenie minden nehézséget és el kell végeznie mindazt, a mit az a foglalkozás tőle megkövetel.

Hová lenne szép hazánk, ha a katona háboru idején azt mondhatná, hogy most nem harcolhat, ebből meg ebből az okból? Ugyebár ez furcsa helyzet volna? Azért a katonának törvény szabja meg, hogy: ez a kötelességed! Kötelességed a hazát minden körülmények között védelmezni és ez alól a kötelesség alól nem ment föl semmi. Azért a katonát mindenkor, béke idején is rászoktatják arra, hogy kötelességét, — ha még olyan csekély is az, — hiven és pontosan teljesítse.

Hová lenne a társadalom, ha a vallási és állami törvények bizonyos jócselekedeteket kötelességünknek nem tennének? Ugyebár a bűn, a gonosztevők martalékává lenne az egész emberiség!

A bírónak kötelessége igazságosan itélni.

A tanítónak kötelessége lelkiismeretesen oktatni a gyermeket, fejleszteni szellemi tehetségét és lassanként bevezetni a tudás világába.

Az apának kötelessége gyermekét jól nevelni.

Az anyának kötelessége a háztartást rendesen vezetni. A ház rendjéről és békéjéről gondoskodni.

A papnak kötelessége a hit igéit hirdetni, a műveltséget és erkölcsöt a szivekbe oltani.

A cselédeknek és szolgálóknak kötelességük a kialakított munkát elvégezni.

Az állampolgárnak kötelessége a törvényeknek engedelmességgel engedelmeskedni.

Mi lenne már most, ha a bíró a bűnöst valami érdekből szabadon bocsáthatná? Ha a tanító nem arra tanítana, a mi igaz és jó? Ha az apa a koreszmában mulatna s az alatt gyermekét az utcán zülleni hagyná? Ha az anya a szomszédban pletykálna, a nélkül, hogy tisztaságról, rendről, ebédéről stb. gondoskodnék? Ha a pap nem szépet és nemest prédikálna? Ha cselédek és szolgálók csak a fizetést huznák, de semmit sem dolgoznának? Ha minden állampolgár úgy cselekedhetnék, a hogy neki tetszik?!

Talán nem is szükséges mondanom, micsoda fejére állított helyzet volna ez, micsoda károkat, bajokat okozna az emberiségnek.

Hogy ezt elkerüljük, szabjatok gyermekeitek elé kötelességeket; — csekélyek, könnyen teljesíthetők legyenek azok, hogy a gyermek ne kényszerből, hanem kedvvel cselekedje azt, tudván, hogy teljesítenie *kell*. Hadd szokják hozzá különösen ahhoz, hogy valamit azért teljesít, mert teljesítenie *kell*, — még ha nem szükséges dolog is az.

A külföldön, a hol a gyermeknevelés is, — mint sok más — előrehaladottabb, mint nálunk, sok példát találunk a kötelességteljesítés fejlesztéséhez. A németországi régi keresztény családokban a legpontosabb és a legszigorubb rend uralkodik. S azt a rendet a gyermekeknek *kötelességük* betartani. És pedig kötelességük reggel a fölkelésnél, este a lefekvésnél, délelőtt az ebédnél imádkozniok; mikor délelőtt az iskolából hazajönnek kötelességük a fölrott lecskét azonnal elvégezniök, mert különben nem kapnak ebédet. Vasárnap kötelességük szent misét hallgatni, sőt ez a kötelesség néhol minden napra ki van szabva.

Ezek mindenesetre a legelső és legfontosabb kötelességek.

De többet ne is követeljenek tőlük. Később, ha nagyobbak, munkabírók lesznek, akkor fokozatosan többet és többet tudnak végezni.

Addig azonban csak azoknak a megtartására szoktassátok rá, a mik az erkölcsös életnek ugyyszólván csirái... és pedig lehetőleg ne erőszakkal. A kényszer helyén való, ha elkerülhetetlenül szükséges s akkor a szigorú büntetéstől sem szabad visszariadni, — mert az is kötelesség. De boldog az a szülő, a melyik meg tudja értetni gyermekével, hogy *mi az a kötelesség*, a nélkül, hogy pálczához kellene nyulnia.

Csak a kötelességüket hiven teljesítő emberek lesznek a társadalom hasznos és jó munkásai. S a kötelesség két szent czime szolgálatában áll: — hit és haza.

És mi az, a mire ennek a két fogalomnak az érdekében kötelezve vagyunk?

A becsülettel, lelkiismeretesen végzett — munka.

Előfizetési felhívás.

 Azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetése lejárt, kérjük, hogy előfizetésüket lehetőleg mielőbb a postahivataloknál megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadályozva legyünk.

Népek és nemzetek.

Egy híres nőgyülő.

Érdekes közlemény jelent meg a „Russki Archiv“ legutóbbi számában Helwig tábornokról, aki I. Miklós csár alatt a dünaburgi vár parancsnoka volt. A világ egyik legismertebb nőgyülője volt a vitéz generális, aki, ahol tehette, elkerülte a szép nemmel való érintkezést. Egy ízben azonban mégis utolérte a végzet a generálist: olyan asszonynyal került össze, akivel szemben még udvariaskodnia is kellett s ez az asszony Alexandra császárné volt, I. Miklós csár felesége. A csári pár két napi látogatásra Dünaburgba érkezett. A császár felette nagyrabecsülte a vitéz generális érdemeit, aki rá is szolgált az érdemekre. Másnap diszszemlének kellett volna lenni. A csár, hogy kitüntesse vitéz generálisát, tudatta vele, hogy ez alkalomkor majd egy kocsiban fog ülni a csárnéval. Helwig szabadkozott ugyan s mint meg nem érdemelt kitüntetésnek, mindenáron elejét akarta venni.

— Nem vagyok annyira öreg, felség, hogy lovon ne követhessem önt!

A csár megmaradt állítása mellett:

— Elhiszem, kedves Hewig. De ki tudná feleségemet értelmesebben felvilágosítani, mint te!

Másnap megtörtént a csapatszemle. A generális kénytelen volt a csárné kocsijából végignézni a szemlét. A csárné, aki nem értesült a tábornoknak a nők iránt táplált ellenszenvéről, ugyancsak csodálkozott, amikor látta, hogy a tábornok sehogy sem találja a helyét mellette. Kurtán válaszolgotott a csárné kérdéseire s rendesen háttal fordulva magyarázgatott egyet-mást. A csárné később, átlátva a helyzet nevésséges voltát, jóízűen mulatott a tábornok félszégein.

A csár, aki derüs hangulatban értesült a történetekről, elhatározta, hogy folytatja a tréfát.

A diszszemle után, amely kitünően sikerült, köszönetét fejezte ki Helwignek a kifogástalan gyakorlatokért s hogy megelégedését külön is tudtára adja Helwignek, bejelentette neki, hogy a csárnéval együtt teára megy el hozzá, készüljön a látogatásra.

Iszonyu zavarba jött a generális.

— Felség, nincs gazdaasszonyom, se háziasszony nincs nálam. Agglegény vagyok — mentegetőzött.

— De hát miért nem nősülsz? Tudnék egy kitünő parit a számra.

— Vén vagyok már én ahhoz Felség!

— Ah, mit vén! Aki mértfőldéket lovagol minden fáradság nélkül, az még eléggé fiatalnak érzi magát. Ha éppen séggel nincs kedved a házassághoz, nem erőszakolom a dolgot, de a teáról el ne feledkezz! Majd felkérem a csárné, vállalja el a háziasszonyi tisztséget. Különben kérd fel magad! Eredj!

Elérkezett a kinos est. A tea-asztalt pompásan feldíszítették. A csárné rendkívül figyelmet tanusított Helwig iránt. Maga kínálta fel neki a teát s süteményeket nyújtott át. A vén generális mintha tükön ült volna, fészkelődött a helyén. A legrosszabb csak ezután következett. Távozáskor a csárné kézcsokra nyújtott kezét. Helwig engedve az etikettnek, kénytelen volt kezét csókolni a csárnének. Alig vonultak ki a vendégek, olyan tisztogatást csapott Helwig a lakásán, mintha pestises betegek hurezolkodtak volna ki onnét. Megmosakodott, száját öblítette ki, másik ruhát öltött magára s a régi ruháit desinfiáltatta. A szobákat kifüstöltette. A széket, melyen a csárné ült, másnap új huzattal vonatta be.

II. Miklós csár alkotmánya.

A lapokat egy idő óta az a szenzációs hír járja be, hogy II. Miklós csár kétszáz különböző rangú és rendű alattvalónak kihallgatást fog adni s meg fogja őket hallgatni rengeteg birodalmának or-

voslási módjai felől. Ebből azt igyekeznek kimagyarázni nagy örömmel, hogy Miklós csár liberális gondolkodású és parlamentáris alkotmányt óhajt adni népének. Erre nézve röviden vázolhatjuk, milyen férfiú II. Miklós. Önállóság soha sem volt benne. Még az atyja élt, mindenben azt utánozta, most az anyjának engedelmes fia s Pobjedonoszcev tanácsainak hü megfogadója. Ezekon kívül csak néhány nagyhercegre hallgat, aki személyes barátságban is van vele, nemcsak rokonságban. A csár állhatatlanságának gyakran meglepő példáit tapasztalják az oroszok. Tud erről beszélni Barjatinszki herceg is, aki Szjevernij Kurir címmel lapot adott ki Szentpétervárott. A herceg gyermekkori játszópajtása volt II. Miklósnak s így nem igen félt senkitől; a Szjevernij Kurir meglehetősen szabadon nyilatkozott a napi eseményekről. A cenzor kétszer megtiltotta a lap megjelenését. Barjatinszki elment a csárhoz és elpanaszolta neki a baját. A csár szeretetreméltóan fogadta s megnyugtatta, hogy nem lesz semmi bántódása sem neki, sem az ujságjának. Barjatinszki örült az uralkodója kegyének és barátságának, de nem sokáig, mert II. Miklós csár már másnap betiltotta a Szjevernij Kurirt, szerkesztőjét, Barjatinszki herceget pedig becsukatta. A csár szeszélyességét tapasztalta nemrégiben Witte pénzügyminiszter is, Szipjagin meggyilkolása után Witte azt ajánlotta a csárnak, hogy egy emberre bizza a belügyi és pénzügyi tárczát — természetesen Wittére, mert ez felelne meg legjobban a birodalom érdekeinek. A csárnak tetszett az ötlet s nyomban odaigérte a belügyi tárczát Wittének, aki ezt közölte is miniszteriumának a tisztviselőivel. Witte már hozzá is látott a rendelkezéshez a belügyminiszteriumban, mikor a csár mást gondolt és kinevezte belügyminiszterre Plehve államtitkárt. Természetes, hogy egy ily szeszélyes uralkodótól az oroszok már nem sokat remélnek, ha ígér is. Ezek után már hiába reménykednek némely oroszok alkotmányról. II. Miklós csár nem II. Vilmos. Uralkodni nem tud abszolútizmussal, hogyan tudna Pobjedonoszcev nélkül alkotmánynyal?

A pápa jubileumához.

A pápa 1500 vendégének fogadása és hivatalos étkezése alkalmából, amelyről tettünk jelentést utolsó lapunkban, pótlólag még a következőket írhatjuk: Ugyanaznap este még más nevezetes események is történtek a pápa 25 éves megválasztásának emlékére. Ugyanis a Rómában levő katolikus iskolák ifjúsága zászlói alatt jelent meg ő Szentsége trónja előtt s viharos ovációkban részesítették, ami rendkívül jól esett az aggastyán Szentatyának. Azután hasonlóképpen elvonultak előtte a Rómában székelő katolikus egyesületek küldöttségei. Mindkét fölvonulást a diplomáciai kar és a római pápahü arisztokrácia is végig nézte. Végezetül postagalambokat küldöttek szét Olaszország nagyobb városaiba, ahová az ünnepély részleteiről visznek emlékezetes tudósítást. A londoni Times római tudósítója pedig ez alkalommal megjegyzi, hogy ő Szentsége az idén ugy testileg, mint lelkileg sokkal egészségesebb, mint tavaly ilyenkor volt. Az ünnepély fényes sikere nagyon meghatotta a jelenlevőket. S ezzel körülbélül be is fejeződtek a jubileumi ünnepek, mert bekövetkezett a nyár. De szeptemberben újból következik majd a zarándoklatok és ünnepek egész sorozata, amelyek már előzetesen jelezve vannak s amelyek méltó kifejezései lesznek ennek az örökké emlékezetes esztendőnek.

Az olasz király.

Viktor Emánuel, az olaszok királya most tesz látogatásokat a nemzetek uralkodóinál. Első útja Szentpétervárra vezetett, hol hétfő óta a csár vendége. Fogadtatása a szokásos ünnepélyekkel és rendjel-osztogatásokkal történt. A diszebédén pohárköszöntőket mondottak a király és a csár, melyben a béke áldásait kívánták kölcsönösen a népeiknek és hosszú, boldog uralkodást egymásnak.

Mirkó herczeg esküvője.

Montenegróban nagy ünnepek közt tartotta meg menyegzőjét Mirkó herczeg, a fejedelem fia és feleségül vette Konstantinovic kisasszonyt, egy ezredes leányát. A vendégek közt voltak a szultán és Zichy Jenő gróf remek magyar ruhában. A montenegrói nép lelkesen és örömmel vesz részt a fejedelem ünnepében.

Az angol király állapotáról.

Az angol király állapotának javulása — a legújabb jelentések szerint — kitűnően halad előre.

A múlt héten az a hír terjedt el, hogy a királyt még egyszer — és pedig sürgősen — meg kell operálni; mielőtt azonban ez megtörténék, a koronázást szűk családi körben megtartják.

Nem igen hisszük, hogy ez a hír való volna s ha úgy volna, akkor már nagyon kevés reményt fűznénk az angol király életéhez, mert alig van veszedelmesebb valami az ember életére nézve, mint a másodszori operálás.

Jelenleg azonban az egészség rohamosan előrehaladó stádiumban van. Sőt a királyt ezen a héten már át lehetett szállítani a királyi hajóra, amely elviszi őt Londonból egy kicsit üdülni, amire már nagy szüksége van.

Az alatt otthon természetesen ismét megkezdődtek a készülődések a koronázásra.

A koronázás napjára vonatkozólag azt mondja egy hivatalos londoni közlemény, hogy az orvosok nézete szerint a király augusztus 8-ika és 12-ike között olyan állapotban lesz, hogy alávetheti magát a koronázási szertartás fáradalmainak, ha állapotának mostani javulása tartós lesz és fordulat be nem következik. Az orvosok azt mondják, hogy a király állapota gyorsabban javult, mint eleinte hitték. Ebben nagy része van a király kitűnő szervezetének. A koronázás pontos időpontját legközelebb fogják kihirdetni. A koronázás napjára tervezett körmenet elmarad.

A múlt héten tartott nagy koronázási bankéten mintegy 600 vendég jelent meg, köztük a gyarmatok miniszterelnökei, az indiai herczegek és a kabinet tagjai. A beteg *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter helyett *Onslow* gyarmatügyi államtitkár elnökölt. Beszédében azt mondta, hogy nem akar elébe vágni a gyarmati miniszterelnökök konferenciájának és előre annak valamely eredményéről beszélni. Ennek a konferenciának az a célja, hogy a birodalmat összetartó kapcsokat a kereskedelem és a védelem terén még szorosabbra fűzze. *Barton* teljesen kivihetetlennek tartja azt a kísérletet, hogy birodalmi vámszövetséget alakítsanak.

Oroszország védekezése a zsidók ellen.

Szentpétervárról jelentik, hogy az orosz kormány újabb rendszabályokat léptetett életbe a zsidók ellen. A belügyminiszter állítólag elrendelte, hogy az

orosz tengeri furdőben nem szabad zsidóknak tartózkodniok. Azoknak a zsidóknak, akik esetleg odaérkeznek, a rendőrség azonnal kiadja a parancsot, hogy huszonnégy órán belül utazzanak el. A zsidóknak azt a kérését, hogy Mandzsuriában ismét szabadon üzhessék a kereskedést, a minisztertanács — egy odesszai távirat jelentése szerint — egyszer s mindenkorra megtagadta. Kijelentette a minisztertanács ezuttal azt is, hogy zsidóknak nem szabad megtelepedniök és kereskedést üzniök semmiféle Oroszország által elfoglalt területen. A rendeletben állítólag az is benne van, hogy külföldi zsidóknak nem szabad Mandzsuriába menniök, csak akkor, ha utlevelükön kívül engedelem-okmányuk van, amelyet három orosz miniszter irt alá és pedig a külügyi, pénzügyi- és belügyi miniszter.

Miniszterelnök-változás Angliában.

Mult hét péntekjén Salisbury lord, az angol miniszterelnök beadta lemondását. A király elfogadta azt. A lemondás nem okozott meglepetést, mert Salisbury már nagyon öreg és — kivált mióta felesége meghalt — ereje rohamosan hanyatlik. Utóda Balfour lett, aki pozitív keresztény alapon álló államférfiu és hívő keresztény. Évekkel ezelőtt, már mint miniszter, könyvet is irt „A hit alapjairól.“ Ezzel a a könyvével akkoriban egész Európa foglalkozott. Ugyanő legbátrabb védelmezője Angliában a katolikus iskoláknak, sőt számtalan előnyben részesíti. Becsületére válik Angolországnak, hogy az ő államférfiai vallásosak és nemcsak, hogy nem titkolják azt, hanem még tudományosan is megvédelmezik egyházukat.

A MAGYAR GAZDA.

A gyümölcsfák vizhajtásairól és azoknak ápolásáról.

Vizhajtásoknak nevezzük azon gyümölcsfaágakat vagy hajtásokat, melyek nem az egyéves hajtások szemeiből, — hanem közvetlenül az öreg fából, többnyire a korona belsejében fejlődtek ki. — Ezek keletkezésének többféle oka lehet és minthogy ezen vizhajtások fejlődése mindenesetre beteges tüneteménnek tekinthető, azért ennek orvoslási módja is azon okhoz képest, — mely azt előidézi, különböző kell hogy legyen. Ilyen okok közé tartozik először, ha a gyümölcsfa melyebben van ültetve, semmint az a faiskolába állott; mely esetben szükséges a fa dereka körül 1 öl kerületben a földet legalább 2 láb mélyen eltávolítani, hogy a levegő a gyökerekhez férhessen és egészségesebb irányt vehessen a fa tenyészete. — Vagy idősebb fáknál, ha azok fiatalabb korukban — bő terméseket hoztak, a talaj kimerülése okozza ezen vizhajtásokat, mely esetben a megfelelő trágyázás — és ha a fa többi ágai a végeiken száradnának, ezek eltávolítása, illetőleg a fa megújítása a legjobb eszköz a fát rendes állapotba visszahozni. Vagy, ha a gyümölcsfa egyideig kellő gondozásba nem részesült, — vagy luczernásban állott és ezen környezet és bánásmód megváltozik, mely esetben a tápnedv bősége okozza a vizhajtásokat, — azért ilyen esetben legjobb a vizhajtások eltávolítása azért, hogy az azokba tóduló táperő kényszerítettessék a régibb ágak táplálkozására fordulni. — Ilyen esetben a fák kérgének tisztántartása — valamint agyag, friss marhatrágya, mész és kevés korom ritka péppé keverve s

evvel bekenni úgy a sértett részt — mint a faderekét, szintén jó szolgálatot teszen.

Továbbá, jó, ha a gyümölcsfák alatt a területet kapások vagy konyha vetemények termesztésére használjuk, mert az ekként folyton bolygatott földet a levegő átjárja és a nedvességet jobban tartja, ámde csak akkor, ha gyakran trágyázzuk az ilyen földet, mert ebben rejlik a másik haszon, hogy t. i. ily módon a gyümölcsfa trágyához is juthat, holott ha az alja begyepesedik, ez nehéz s majdnem kivihetetlen.

A gyümölcsfák kisárgulása kapált földben akkor következik be, hogy ha nem trágyázzuk a földjét; mert az természetes, hogy ha a gyümölcsfa alját kapáljuk és más növényekkel kihasználjuk — de gazdagon nem trágyázzuk, — akkor a gyümölcsfát formálisan kiéheztetjük. De trágyázás mellett is luczernával ne vessük be a gyümölcsfa alját soha sem, mivel a luczerna gyökerei mélyen hatolnak le a földben s így ezen gyökerek, a gyümölcsfától ellopják a tápot.

Horváth Sándor.

Gazdák óvakodjatok

a kolerától,
a hidegrázástól,
a pestistől, aztán még jobban a *lelkiismeretlen* ügynököktől,
házalóktól és
pénzközvetítőktől!

Mindezek bujkálva, alig észrevehetően férköznek a gazda házába és csak akkor távoznak abból, mikor már bajt okoztak.

Tehát óvakodjatok!

Aki rám nem hallgat, majd megbánja!

A sugár sás feldolgozása.

Egy új iparágról, melyet eddig csak Amerikában üznek és amely a kert- és mezőgazdaságnak tett szolgálataiért egyre terjed, a milwaukee-i cs. és kir. konzulátus a következőket jelenti:

Az új iparág tárgya a sugár sás-nak ipari értékesítése. Ez a fű a Carex fajok közé tartozik; latin neve Carex stricta, angol neve wire-grass. Csak lápos földben terem, igen kevés ásványi anyagot tartalmaz, 2 és fél 3 és fél láb magasságra nő és acre-nként 1 és fél 2 tonnát, hektáronként 37—50 métermázsát ad. A füvet július és szeptember közt kaszálják és pedig kaszáló géppel, olyan időben, mikor még telítve van nedűvel. 24 óráig a réten hagyják kékében, amíg annyira megszárad, hogy behordhatják. Később, mikor a fű még szárazabb, kévekötő géppel vágják és kévekbe kötik, úgy mint a gabonát.

A megszáradt füvet kazalokba hordják, a hol védve van az időjárás ellen. A füllesztés után 200 fontnyi bálókba préselik és a gyárba küldik. Ott „megfésülük“, azaz tisztítják; 10 fontnyi csomagokba rakják és egy végnélküli csigán a fonóba hordják.

A fonóban a csomagokat szétbontják és a fonógépbe rakják, mely kihuzza a rostokat és egymás mellé rakja. Innét a rost önműködőleg a „twister“-be megy, egy rotációs gépbe, mely az egyes kalászokat kötélle csavarja és finom pamut- vagy kenker szállal körülfonja, úgy hogy a végek ki ne álljanak. A kötelet 16 hüvelyk átmérőjű, 20 hüvelyk magas és 50 font súlyu orsóra gombolyítja.

Ha a kötelet kötésre akarják használni, akkor ismét legombolyítják és 12 hüvelyk átmérőjű, 15 hüvelyk hosszú és 22 font súlyu gombolyagba csavarják orsó nélkül. Az új felgombolyításnál újból megvizsgálják a kötelet. A szétküldés ezeljéből 4—4 gombolyagot csomagolnak egy-egy bálba, melyeket fűfonással átkötnek és fűből font gyékénybe takarnak.

A rövidszáru füvet, melyet a hosszuszáruból kifésültek, gyékényekbe fűzik, melyek a palaczkok csomagolására szolgálnak. A kisebb és finomabb részeket csomagoló anyagnak küldik szét. A legkisebb hulladékot pépanyaggá formálják.

A fűszálakból köteleket, gyékényeket, takarókat készítenek és ezeket felhasználják székekhez, pamlagokhoz, gyermekkocsikhoz, ablakredőnyökhöz.

A fűkötés elég erős és olcsóbb, mint a Manillakenderből készülő köteg. Az első gyárat ilyen kötegek készítésére 1897-ben rendezték be Ochkoshban (Wisc.), a másodikat West. Superiorban (Wisc.) a harmadikat St. Paulban (Minnesota). Ezek a gyárak köteleket készítenek, míg egy brooklyn nagy gyár különféle gazdasági cikkekkel állít elő.

Az utóbbi gyárnak versenyt támasztott a Grass Twine Matting Comp., mely f. é. februárban elkezdett Ochkoshban 500.000 dollár tőkével és amely köteleket és gyékényeket fog előállítani.

Az első vállalat nem győzte a megrendeléseket.

A farmer, aki így olcsón kap köteleket, olcsóbban küldheti a gabonáját Európába.

Itt is bebizonyul, hogy Amerika a munkát megtakarító olcsó felszerelés által vált oly veszélyes versenytársá.

A North-Western Grass Twine Comp. most Ausztriában és Magyarországon is akarja belajstromoztatni a védjegyét.

Igy érik el az amerikaiak, hogy rossz földek, melyeknek acre-ja egy dollárért volt kapható, most tíz és még több annyi érnek, mert még a lápfüvet is tudják iparilag értékesíteni. Ez a növény nálunk is igen gyakori és közönséges lévén, nem ártana, ha feldolgozását megkísérlenék.

JÓ KÖNYVEK.

Irországi Kunyhó czimmal egy igen kedves elbeszélés jelent meg, amely fiatalnak és felnőttnek sok lelki élvezetet nyújthat. Egy irországi család története van elmondva. A családot, amely istenfő, különböző megpróbáltatások, csapások érik. Az ember azt hinné, hogy ennyi meg nem érdemelt köny és keserv megingatja őket hitükben, hogy panasz, zugolódás jön az ajkakra. Ámde a Hiób esetek ellen megedzi a szenvedőket a hit és innét van, hogy a történetke fejleményében az Istenbe vetett bizalom megdicsőül. Gyöngye ezen könyvecske a népies irodalomnak. A csinosan kiállított könyv — amely vizsgálati ajándéknak igen alkalmas — nagy lelkiert szerez az olvasónak. *Ára 60 fillér.* Megrendelhető: *Oktató Népkönyvtár* czimmal *Budapest, VII., Csömöri-ut 16.* Ugyanott megrendelhető *sz. Czeccilia* élettörténete 1 kor.

Új élclap. Augusztus hó elsejével „Hany Istók“ cím alatt Gelsei Biró Zoltán győri lapszerkesztő szerkesztésében Győrött új képes élclap indul meg. Az új élclap csupán a dunántuli megyék eseményeit öleli föl. — A „Hany Istók“ minden vasárnap 8 oldal terjedelemben, Urfy Sándor rajzoló-művész

humoros illusztrációival fog megjelenni. Kiadja a Győregyházmegyei könyvsajtó; előfizetési ára egész évre 8 korona.

A zsidók elhatalmasodását a karolingi gyengelelkű császárok alatt mutatja be Bolanden Konrád kedvelt német írónak *Noé bárkája* című legújabbán megjelent műve. Miként II. Endre magyar király idejében azonosan az időben is nagy befolyást gyakoroltak a császári udvarokra annyira, hogy királyi, vagy császári szabadalom-levéllal üzték a rabszolga-kereskedést. A jelen regény egy ilyen rabszolga-kereskedő Zadok nevű zsidónak üzelmeit mutatja be, aki egy előkelő keresztény nőt, Ansgardot tart fogságában, hogy a kordovai királynak eladja. Ezen nőért — ki kiszabadul — folytatott küzdelme a regény főbb momentuma. A mindvégig csillogó, üde tartalmu regény az igazság diadalával végződik. Karácsonyi vizsgálati ajándéknak igen alkalmas. Megrendelhető a vaskos, fűzött kötet a pénz előleges bevétele ellenében 2 kor., vászonköt 3 kor. Sac. e. e. s. s. á 30. Megrendelhető: T. Pelikán Krizsó kiadásában, Budapest, VII. ker., Csömöri-ut 32. sz.

Nyilttér.

Vérgyógyítás (Hemopatia)

Ezen új eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmas **köszvény, asztma, sziv. vese, gyomor, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos idegvér és bőrbajoknál.** Biztos védelem **szélhűdés és elmezavar** ellen. 12 év óta ki lett próbáltatva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és **egyedüli** képviselőjének

Dr. Kovács J. egyetemi orvosnak (Hemopatia) rendelő intézete van

Budapest, V., Váci-körút 18. sz.

Rendelés naponta 9—1. és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézetén kívül is kezel. Nehéz betegeknek biztos gyógymódja.

Közgazdaság.

A fővárosi malmok hunczutságai. Egy fővárosi napilapban a következő hirt olvassuk:

„A malmok helyzete Budapesten annyira rosszabbodott, az üzlet oly veszteséggel jár, hogy néhány fővárosi malom elhatározta, hogy megszünteti az üzemet. A Konkordia- és Gizella-malomban már egyáltalán nem dolgoznak; az Erzsébet-, Lujza- és a Haggenmacher-féle malom pedig bejelentették, hogy legközelebb szintén megszüntetik a munkát. Tehát öt nagy fővárosi malom kereke nem fog forogni, a többi hat malom pedig erősen megszorította az őrlést. Bizony igen szomorú jelenség, hogy egykor virágzó, világhírre szert tett legelső iparunk ily irtózatos válsággal kénytelen küzdeni. A malmok válsága a buza árában is kifejezésre jut, mert ha a malom nem őröl, nem is vásárolja a gabonát, melynek ára ennek következtében okvetlen csökken. Végső eredményben tehát a magyar gazda érzi meg a malmok válságát.“

E hírrel szemben azonban meg kell állapítanunk, hogy ezek a malmok, a melyekről itt szó van, egyáltalában nem mentek tönkre.

A Konkordia-malom telepe leégett, az igaz; és így értjük, hogy ott nem dolgoznak; de azt viszont

tudjuk, hogy sem Krausz Lajos, Gizella malom tulajdonosa, sem Haggenmacher nem jutottak koldusbotra. Ezek mind dús gazdag emberek. A Lujza- és Erzsébet-malmok csődjéről sem hallottunk semmit. Ha tehát ezek a malmok beszüntetik az üzemet, annak egészen más oka van.

Az is egyszerű valótlanítás, hogy a lisztőrlés egyáltalában veszteséggel járna. A lisztkészletek rohamosan fogynak, a liszt ára mindenütt emelkedett, a buza árak pedig csökkentek. Hát miért van akkor szükség arra, hogy a fővárosi malmok egy része beszüntesse az üzemet, a másik része pedig egészen megszorítsa?

A fővárosi malmok kezdésére az ország összes nagyobb malmai és az osztrák malmok szövetségre léptek. E szövetség célja kizsarolni és kizsákmányolni úgy a lisztfogyasztó közönséget, mint a gazdaközönséget.

E megállapodás összes részleteit ismerjük, de ismerjük annak lényegét. A megállapodás értelmében az összes malmok közös számlára fognak vásárolni és őrölni. A szövetség állapítja meg, hogy minden egyes malomnak mennyit szabad termelni. Minden malomnak korlátozni kell az őrlést, egyes malmok egészen beszüntetik az üzemet, de azért ezek épen úgy részesednek a haszonban mint a többiek.

Ezért szüntették meg az említett malmok az őrlést és ezért korlátozzák a többiek.

Ennek a dicső szövetkezésnek a hatása már most is érezhető. A lisztárak emelkednek, a buzaárak pedig rohamosan csökkennek. De mi lesz még akkor, ha az új termés megjelenik? A malmok, úgy látszik, így akarják megboszulni, hogy az őrlési forgalommal való szédelgést megszüntették. Eddig a silány és vámmmentesen behozott balkánbuzával nyomták a buzaárakat és rontották a magyar liszt jó hírét. Most pedig, hogy ennek az útját elvágják, ilyen eszközökhöz folyamodtak. Olcsóbb lesz a buza, drágább lesz a kenyér és a munkások százai kereset nélkül maradtak.

Allatforgalmi korlátozások. Heves vármegye hevesi és tiszafüredi, Jásznagykunszolnokmegye jász-sági, Szatmármegye Nagybánya és Nagy-Somkúti járásából, továbbá Felső-Bánya és Nagy-Bánya városokból, valamint Szilágymegyének szilágy-csehi járásából a sertésvész föllépése miatt Ausztriába a sertések, Modrus-Fiume vármegyének delniczei járásából a száj- és körömfájás föllépte miatt a hasított körmű állatok bevitele tilos, a sertésvész fennállása miatt még Vas megyének muraszombati járásából tilos Ausztriába szállítani.

A dohánykertészeknek a csomózásra való beoktatása. Madarassy, a dohányjövedéki központi igazgatóság főnöke, a dohánybevéltő felügyelőségeket és hivatalokat értesítette, hogy mivel a dohánykertészek a dohánycsomózást nem szakértelemmel végzik, alkalmat kíván nyújtani a termelőknek, hogy dohánykertészeiket a termésre kitanítsák. Ennélfogva elrendeli, hogy a válogatásnál alkalmazott felülvizsgálónőket és ügyesebb munkásnőket a csomózásra tanítsák ki s azokat a termelők kívánságára és költségére a csomózás idején a dohánykertészek kioktatására engedjék át.

Méhészeti előadások az Alföldön. *Darányi* földmivvelésügyi miniszter rendeletére *Kiszely Ede* első kerületi méhészeti vándortanító 11 és 12-én Kapeden, 14-én Szinérszegen, 15-én Szegeden, 16-án Királyhalmán, 17—18-án Mindszenteen, 19—20 Szegváron, 21-én Szentesen, 22—23-án Csongrádon, 24-én Kisteleken gyakorlati méhészeti előadást tart.

A mármarosai árviz. *Darányi* földmivvelésügyi miniszter fölhívta a hegyvidéki kirendeltség vezetőjét, hogy tegyen jelentést, mely intézkedések szükségesek az árvizsújtotta nép gyámolítására. Már előzőleg a miniszter megbizta a vizrajzi osztályt, hogy az Iza és Visó folyók szabályozási tervét készítse el és el van határozva az árvédelmi munkáknak államségélyvel való végrehajtására, miután az ottani érdekeltégek szegénysége miatt a saját erejéből a munkálatot foganatosítani nem tudja. A vármegyei főispánnak az árvizsújtott nép érdekében való felterjesztését a maga részéről melegen támogatja s a belügyminisztert sürgős pénzségélyre, a kereskedelmi minisztert pedig inségmunkák elrendelésére kérte föl. Ezenkívül megbizta *Kazy Józsefet*, a hegyvidéki kirendeltség vezetőjét, hogy az árvizzel lepett területeket utazza be, a vetőmagszükségleteket írja össze, mert hajlandó lesz az elemi csapás miatt vetőmag nélkül maradt kisgazdáknak vetőmagot engedélyeztetni.

A rabipar szabályozása. *Láng Lajos* kereskedelemügyi miniszter, *Plósz Sándor* igazságügyi miniszterrel egyetértőleg, megkezdte a tárgyalást a rabipar végleges szabályozásáról. Illetékes körök véleménye szerint ezt a régen huzódó kérdést végre megoldásra juttatni és ezzel az ország kisiparosságának minden alkalommal hangoztatott panasza tárgyalanná lesz. A tárgyalásoknál azt a megoldást tartják szem előtt, mely a kisipar érdekeinek lehető védelme mellett nem hagyja figyelmen kívül a modern büntetőjog elvét, hogy hosszabb szabadságvesztésre ítélték büntetésük kiállításának idejében hasznos munkával foglalkoztassanak és ennek révén megjavíttassanak.

Az iparigazolvány. Az iparigazolvány valami mesterség vagy valami foglalkozásúzásra jogosít, tehát arra való, hogy tulajdonosának tisztességes megélhetésre nyújtson módot. De az iparigazolvány gyakran nyújt módot arra is, — amint ezt számtalan példa bizonyítja, — hogy a családok embertársaikat annál könnyebb szerrel megkopaszthassák. A kauzióvadászok legelső sorban egy iparigazolványra tesznek szert valami ürügy alatt és annak segítségével csalják törbe azokat, akiket beakarnak fenni — jobban mondva — akiket ki akarnak fosztani. Ugyanis, a lépre csalandó áldozat előtt úgy kell, hogy szerepeltessék magukat, mintha valami haszonhajtó és busásan jövedelmező foglalkozást rendszeresen üznének, tehát mintha volna miből éljenek s a társadalomban számottevő egyének volnának, ezt pedig legkönnyebben egy iparigazolvánnyal hitetik el. Az iparigazolvány osztogatásában tehát körültekintéssel kellene eljárniok a hatóságoknak. Garancziát és meggyőződést kellene szerezniök arra nézve, hogy aki azt kéri, visszaélésre használni nem fogja. Ez idő szerint az, akinek módjában áll, többet is vált abból magának és haszonbérbe adja olyanoknak, akik nem tudják az azért járó díjat a hatóságnál egyszerre lefizetni. Egy iparigazolvány haszonbére hónaponként 4 korona. Minthogy egy iparigazolvány átlagos ára 40 korona, 10 hónapi bérlet árából tulajdonosának a pénze, amit fizetett, megtérül. Az iparigazol-

vánnyal való üzérkedés tehát uzsoráskodás a javából, mert azoknak, akiknek ma ninesen annyi pénzük, hogy egy ilyen igazolványt a maguk számára a hatóságnál megváltsanak, holnap sincs s így kénytelenek hónapról-hónapra, esztendőről-esztendőre másnak azért haszonbért fizetni, ha azt akarják, hogy valami foglalkozásuk legyen, aminek szegényes jövedelméből tengessék napról-napra életüket.

Ha a hatóság az iparigazolvány árát az arra szorultaktól részletekben is elfogadná, megmentené őket attól, hogy rajtok mások ez uton is elősködjének és veszteni maga se veszítene, mert aki a részletek fizetését indokolatlanul elmalasztaná, attól az igazolványt elvehetné. Ha szükség van arra, enyhítsen a hatóság is valamit azoknak a sorsán, akik az étellel úgy is eléggé küzdenek. A hatóság is közelebb jár a hivatásához, ha ott, ahol ez indokolt és ahol ennek szüksége mutatkozik, enyhít a paragrafus zordonságán s elv gyanánt tüzi ki, hogy ő is segítsen az erőtlenen.

*

Budapesti piaczi árak:

Buza: Tiszavidéki 8.45 kor., tolnamegyei 8.35 kor., pest-megyevidéki 8.35 kor., zentai 8.30 kor., verbászi 8.30 kor., szerbiai 7.80 kor.

Rozs: 6.85 kor.

Zab: 6.90 kor.

Tengeri: 5.27 kor.

Az árak 50 kg.-kint értendők. A mult héthez képest fokozatos árhanatlás tapasztalható.

Liszt: Átlagos jegyzések Budapesten:

0	1	2	3	4	5	6	7	8
27.90	27.60	27.60	26.40	25.40	25.—	24.30	23.30	20.80

Korpa: Finom 8.10 kor., durva 8.30 kor.

Zarándoklat Lourdesba.

A szeplőtlen Szűz hires kegyhelyére ez idén is indul zarándoklat *Kraszna János* soroksári esqeres-plebános és *Dobsa Mihály* morvaszentjánosi esperes-plebános urak lelki vezérlete alatt, melyhez már szép számban történtek jelentkezések. Minthogy az indulás ideje július hó 21-ére, vagyis a szünidei időszakra esik, a tanároknak és tanítóknak is alkalmuk nyílik abban nagyobb számban résztvenni. Az évszakra való tekintettel a zarándokok Svájezon keresztül utaznak s itt először a kies fekvésű *Einsiedeln* kegyhelyen pihennek meg, hol egyuttal az első ájtatosságvét végzik a benzések óriási méretű díszes templomában őrzött *Mária* kegykép előtt. Innen egy napi tartózkodás után a *vierwaldstädti* tó mentén *Luzern* és *Genf* érintésével *Paray le Monial* kegyhelyet keresik föl ahol az *Üdvözítő Alacoque* *Máriának* több ízben megjelent s ahonnan *Colombiére* jezsuita atya kezdésére a *Szent Sziv* kultusza diadalmas világkörűli útjára indult. *Paray le Monial* után következik a zarándoklat végeztelje *Lourdes*, hol négy teljes napot tölt az ájtatos zarándoklat társaság. Visszajövet *Lionban* lesz hosszabb tartózkodás. Itt gyönyörködni lehet a befejezéséhez közeledő csodaszép *Fourviére* templom látásában, melynek — ha elkészül — az egész világon nem lesz párja. A protestáns *Zürich* a legközelebbi pihenőhely, hol mindössze egy katolikus templomot találunk, de ez aztán gyönyörű alkotás s előnyös fekvésénél fogva is díszére válik a körülötte elterülő városrésznek. *Zürichből* hazaindul a társaság, de az osztaiák határtól kezdve nincs már kötelező együttutazás. A zarándokok augusztus 5—6-án érnek haza. Ezen zarándoklathoz katolikus férfiak és nők vétetnek föl. Jelentkezni lehet *Kraszna János* esperesplebános urnál *Soroksáron* és *Dobsa Mihály* esperesplebános urnál *Morva-Szent-Jánoson*, *Pozsonymegye*, hol részletes programok is kaphatók.

Pénzkölcsön

kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagykamatu adósság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar fölvenni, oly pénzzel, melyre csak 5 százalék kamat fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz, s adós bármikor elmondhat, a pénzügyet azonban nem mondhat fel, kiknek oly pénzre van szükségük, azok forduljanak bizalommal a

Hitel és Ingatlan Forgalmi irodához

(beküldendő csakis telekkönyvi és birtokiv-másolat)

Budapest, Rottenbiller-u. 1. sz.

központi indóház előtt

KATONA-ÜGYEKBE

ha törvényes jogszimben alapulnak, pl. reklamáció mint család-fentartó, öröklött mezőgazdaság birtokosai kivételes szabadságolások, kivételes nősilési engedélyek, önkéntesi, sorozási, utlevél-, illetőségi és tisztii ügyekben a leglelküismeretesebben jár el, jogtanácsosa utján szerzi be a hozzá való okmányokat.

Katonai ügyvivőség

Budapest, VII., József-körut 22. szám.

Egyetlen nyilvános megbízható katonai iroda. Tessék a címre ügyelni s más című vállalatokkal össze nem téveszteni.

„Szent Antal Toulonban és a szegények kenyere”
Írta: Buday Aladár.
Épületes olvasókönyv 235 oldal. Diszes vászonkötésben 6 képpel ára csak 2 kor.

Tiszteljétek

Páduai Szent Antalt!

Terjeszszétek az ő tiszteletét!

Erre való eszközök:

„Páduai Szent Antal Lapja”

Legkedveltebb hitbuzgalmi folyóirat. Megjelen havonta kétszer 16 oldalon.

Ara egész évre 3 kor. 20 fill.

Van német és tót nyelven is; ezek havonta csak egyszer jelennek meg, azért áruk

egész évre csak 2 korona.

Szent Antal képe. (Eredeti arca.)

Remek krétarajz-könyomás. 63 cm. magas; 50 cm. széles.

Darabja 1 kor. 60 fill.

Képes levelező-lapok.

Rajta Szent Antal a Kisdeddal.

Drbja 10 fill., 12 drb 1 kor.

Pecsétek levelekre.

Páduai Szent Antal oltalma alatt.

Drbja 2 fill., 50 drb 80 fill.

Kaphatók: Lapunk szerkesztőségében.

A budapesti Kármelita-zárdában VI. ker., Huba-utca 12. sz. alatt kapható imakönyvek és egyéb ájtatossági cikkek.

Imakönyvek.

Kármelhegyi Rózsabimbók. 10—14 cm. nagysága, 544 oldal kiterjedésű imádságos- és énekeskönyv; ötödik kiadás. Különlegessége a könyvnek, hogy a minden alkalomra szokasos imákon és énekeken kívül elmélkedéseket is tartalmaz Krisztus Urunk életéről és haláláról s a sarkalatos hitigazságokról. Az egyes ájtatosságokról rövid oktatást ad. Tartalmánál és alakánál fogva inkább felnőtteknek való. Kapható a következő kötetekben:

1. sz. Vászonnkötés pirosmetszéssel . . . 2 kor.
2. „ Vászondiszkötés aranymetszéssel 3 . . .
3. „ Borkötés aranymetszéssel tokkal . . . 4 . . .
4. „ Párnázott borkötés . . . 7 . . .

Legújabb külön kötetek: 5279, 6077, 6288, 5367. számúak. Legfinomabb borju- vagy sattyán-borkötés bélelt puha táblával, bordó, kék, zöld vagy fekete színben rendkívül izléses berakott és festett virágdíszszel, monogramai vagy kereszttel, gazdag belső keretaranyozással. 14 kor.

6303. sz. Fehérkecskeborkötés bélelt puha táblával, kívül monogrammal, belül gazdag keretaranyozással, rendkívül elegáns kiállításban 16 kor.

Jézus Szíve a szeretet lángtengere. 10—7 cm. 288 oldalra terjedő rendkívül izléses kis alakú imakönyv, mely meggyerő külalakja és szép tartalmánál fogva igen megfelelő ajándéknak szolgál minden alkalomra férfiaknak és nőknek egyaránt. — Nagy súlyt fektettünk arra, hogy e könyvecske úgy az egyszerű, mint a legfinomabb izlésben is megjejenk, mint ezt a kötetek nagy választéka is mutatja. Kapható a következő kötetekben:

1. sz. Egyszerű vászonkötés, aranymetszéssel, fekete színben 1 kor.
2. sz. Egyszerű puha borkötés, fekete és vörös színben 2 kor.
3. sz. Párnázott vagy chagrinborkötés monogrammal vagy jelvénynyel, fekete, bordó és barna színben 3 kor.

Legfinomabb Pelfűch kötés több színben ára 3 . . .

4. sz. Ugyanaz email aranyozott csattal . . . 4 . . .

6182. sz. Sattyánborkötés. bélelt puha táblával, aranyozott csattal, belül aranykeret-préseléssel, bordó, sötétkék, havanna és zöld színben 5 kor

6122. sz. Valódi borjuborkötés puha bélelt táblával, monogram, korál vagy gyöngybetéttel, tűzaranyozott csattal, belül aranyprézésű szellel, fekete, kék, sötétzöld és bordó színben 6 kor.

Dicsérjétek az Urat. 13—9 cm. nagysága 273 oldalra terjedő imádságos- és énekeskönyv. Fiatalok számára. Harmadik kiadás, fekete vagy színes vászonkötésben aranymetszéssel 1 kor.

Hóvirágok a kis Jézuskának. Magában foglalja a kisdéd Jézus tiszteletére irányuló imákat és ájtatosságokat. Fölötte alkalmas karácsonyi ajándék. Ötödik kiadás, képekkel díszítve, 128 oldal. Diszes angolvaszonkötésben. (Tót kiadásban is kapható) 60 fill.

Kis Jézus Levélpecsét igen szép és sok színben 100 darab 50 fill.

Páduai szent Antal. Imakönyv a nagy csodátevő szent tiszteletének terjesztésére. A szentek rövid életrajzával. Mostanában a legkeresettebb imakönyv, mely rövid idő alatt 90.000 példányban fogyott el. Vászonnkötésben 60 fill.; 50 példány 28 kor. 100 péld. 52 kor. Kapható német és tót nyelven is. Füzve 30 fill. 50 péld. 14 kor. 100 péld. 26 kor.

A Rózsafüzér az Oltárszentség előtt. Ez a kedves kis könyvecske a rózsafüzér 15 titkát foglalja magában színes képekben, rövidke imákkal. A képek és díszítések páratlanul szépek. Ily diszes kiállítás s ennél fogva b r mly alkalomra illő ajándékönyv még nem jelent meg a magyar könyvpiaczon. Pegam-id-kötésben 150 kor.

Szeráthangok szent Teréziától. Magában foglalja a szentnek rövid élettörténetét, a Mitavánk magyarázatát kilencznapit ájtatosságot előkészületül az ő ünnepére, a szentnek intelmait, a szentáldozás utáni fohászait stb.

Jámbor lelkeknek igen ajánlatos könyv. Vászonnkötésben 2 kor.

Az életszentség katekizmusa. Jámbor lelkeknek, főképp világi és szerzetespapok, szerzetesnők és azok növendékei, valamint a harmadrendek tagjainak alkalmas kézikönyv. Vászonnkötés 1 kor.

Isten kertje, vagyis a szentek élete. Népies kiadás. Minden egyes szent élete külön füzetben 30—32 oldal. A rendkívül izléses borítékon az illető szentnek sz nes képével. Eddig megjelent: Szűz Mária, szent József, szent Anna, szent Terézia, szent Ferenc, szent Vince, szent Alajos, szent Erzsébet élete. A sorozat folytatódik. Vizsgákra, bérmlásra, névnapra stb. kedvesebb ajándék alig képzelhető. Egy-egy füzet ára 20 fill., minden 10 példány után két ingyenpéldány. Tömegesebb megrendelésnél tetemes kedvezményvel.

A Boldogságos Szűz Mária kis zsolozsmája. Füzve 30 fill., vászonba köté 60 fill. Krisztus követése. Kempis Tamástól, megjelent szebbnél-szebb kötetekben 1—10 kor.-ig. Színes szent képekről külön árjegyzékkel szolgálunk.

Megrendelési föltételek.

1. Megrendeléseket előttünk ismeretlenektől csak ez összeg előleges beküldése, vagy utánvetel mellett fogadunk el. Kisebb, 1—10 koronáig terjedő megrendeléseknél mindig előnyösebb a pénzt előre beküldeni.
2. A ki a pénzt előre beküldi, a csomagot bérmentve kapja, különben a postaköltséget a megrendelő viseli.
3. A postán történő károkért és tévedésekért felelősséget nem vállalunk.
4. Mások kiadásában megjelent könyveket nem közvetítettünk.
5. Könyvkereskedők és elárúsítók meggyezés szerint százalékbán részesülnek.
6. Sacerdotibus in quantum fieri potest etiam a. ss.